

bb. 27. belföldi híreink jegyzéke 1973. január 14-én, vasárnap:
1973. január 14.

rj la

1. termőre készítik elő...
2. vadállomány
3. csokoládé fogyókurázóknak
4. farsangi bálók
5. kiszáradt források
6. bolgár külkereskedelmi miniszter
7. mokus józsef kiállítása
8. berecz andrás kiállítása
9. szegedi téli tárlat
10. naiv művészek
11. petőfi megemlékezések
12. kelebiai olajbányászok
13. kisiparosok támogatása
14. zala tiber kiállítása
15. téli strand
16. ilku pál moszkvába utazott.
17. munkásör gyűlések
18. telefondoktor
19. „studio veszprém,,
20. tisztavadás
21. téli idegenforgalom a balatonon
22. halálos közlekedési balesetek
23. áramhiány baján
24. ágyban dohányzott
25. vízhiány várható
26. hírjegyzék
27. /mti/

- v é g e -

8. Időjárás-jelenté

17.50 rj

- 12 -

NA 1800

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

mti b e l f ö l d i h i r e k

1973. január 15.

bb 1. a felsőoktatás szerkezetének kérdései - dr. polinszky károly nyilatkozata

i sző/tr zs bh hgy

1973. január 15.

a felsőoktatás fejlesztésének egyik fő gondja a megfelelő szerkezet kialakítása. bár a magyar felsőfokú oktatás szerkezete az elmúlt negyedszázadban, különösképpen az elmúlt évtizedben sokat változott, korántsem tekinthető ideálisnak. dr. polinszky károly művelődésügyi miniszterhelyettes ezzel kapcsolatban nyilatkozatot adott szőke sándornak, az mti munkatársának.

a felsőfokú oktatás strukturája mindenekelőtt azt jelenti, hogy megfelelő arányban képezünk-e mérnököket, pedagógusokat, jogászokat és bölcsészeket, közgazdászokat és más szakembereket. a szakemberszükséglet megállapítása a tervezők feladata. csaknem valamennyi fő szakmai ágazatban kialakult távlati, 15 éves tervünk. a tervezők tevékenységét nem feladatunk taglalni, a szakemberszükséglet tudományos tervezésének módszereinek alkalmazását viszont joggal várhatjuk el egyetemi kutatóinktól is. teletűsek vagyunk, hogy előre lássuk, jelezzük a tudomány, a termelés, a társadalom fejlődésének várható tendenciáit, amelyek alapvetően befolyásolják a szakmai összetételt. az oktatás is visszatanat a szakemberszükségletre. szorosan összefügg a képzés színvonala, és a szükséges szakemberek mennyisége is. az oktatásnak a továbbképzéshez való viszonya egyértelműen befolyásolja: milyen szakmai szerkezetet kell a képzésben kialakítani.

/folyt. köv./

- 1 -

v

bb 1. /a felsőoktatás 1. folyt./ bh

- a felsőfoku oktatás szerkezete az azonos profilu képzés különböző szintjeinek meglétét és arányait is jelenti. az utóbbi évtizedben sikeresen alakítottuk ki a műszaki, az agrár és a közgazdasági felsőoktatásban a szakemberképzés két szintjét, - az üzemmérnöki, az üzemgazdász és az okleveles mérnöki, okleveles közgazdász szintet. ez a tendencia nagyon sok országban megfigyelhető. a pedagógusképzésben pedig már korábban kialakult három fokozat, ha nem is ugyanazon elvek és megfontolások alapján, mint a gazdasági szakemberképzésben. ezenkívül vannak viták, elgondolások a jogász szakemberek kétszintű képzéséről. ujabban a háromfokozatu képzés gondolatával egyre többen foglalkoznak, hiszen a tudomány rohamos fejlődése, mennyiségi gyarapodása csakugy, mint a képességek feltárása szükségessé teszi, hogy intézményesen is gondoskodjunk a tudományos pályára alkalmas fiatalok kiválasztásáról és továbbképzéséről. ezt szolgálta a két éve bevezetett tudományos továbbképzési ösztöndíj is.

- a felsőfoku oktatás szerkezete magában foglalja a már említett szervezeti, intézményi felépítést is. hazánkban az intézményhálózatot egyrészt az határozza meg, hogy voltak évszázados intézményeink, másrészt igyekeztünk a vidéki ipari, mezőgazdasági bázisokhoz intézményeket telepíteni, a területi pedagógus-szükségletet kielégíteni, hogy ezzel is hozzájáruljunk az oktatás demokratizálásához. az intézményhálózat fejlesztése azonban tulzott volt, hiszen néhány éve 93 intézményünk volt. bár a főiskolai átszervezés során 31 intézmény megszűnt, illetve nagyobb intézményhez kapcsolódott, a szervezeti felaprozottság még nem szűnt meg. ma még mindig husznál több olyan intézményünk van, amelyben a hallgatók létszáma egyenként nem éri el az 500-at. a mezőgazdaság területén kétségtelenül fontos, hogy az intézmények közel legyenek a termelési bázisokhoz, de mérlegelni kell: milyen hatékonyságot lehet biztosítani a képzésben.

- a felsőoktatási pedagógiai kutatóközpont részvételével széleskörű elemző munka indult felsőoktatásunk területi szerkezetének vizsgálatára. látnunk kell, hogy egy-egy főiskola, egyetem az adott terület gazdasági, kulturális, társadalmi, sőt politikai és ideológiai életének is szerves része, ezért nagyon sokoldaluan kell elemezni egy-egy főiskola létjogosultságát.

a felsőfoku oktatás strukturájának korszerűsítésében mindig alapvető, mostani fejlődésünkben pedig mindenképp való az intézményeken belüli szerkezet tökéletesítése. ez a belső struktúra is összetett, hiszen magában foglalja a tananyag arányait, a formák arányait, a szervezeti arányokat egyaránt. az oktatás minőségi színvonalának emelése megköveteli, hogy erre fordítsuk figyelmünk és energiánk nagy részét. keressük a tananyagok ésszerű arányait egy-egy szakképzési cél meghatározásához. régi gond, hogy a természettudományi képzés nem ad elég társadalmi ismeretet, a társadalomtudományi képzés pedig elhanyagolja a hallgatók megismertetését a technikával. gyenge a természettudományos oktatás a közgazdász-képzésben, ugyanakkor a közgazdasági oktatás nem kielégítő a műszaki képzés. a felsőfoku oktatásban tehát optimális arányokat kell kialakítanunk az alapozó, a szakmai és a speciális képzés között, a továbbképzést az oktatás szerves részévé kell tennünk, és a készségek fejlesztésére kell energiánkat összpontosítanunk. /folyt. köv./

bb 1. / a felsőoktatás ... 2. folyt./ bh

hogy az oktatás tartalmi szerkezete korszerűsödjön, az alapozó, a szakmai és a speciális képzés aránya optimális legyen, a továbbképzés az oktatás szerves részévé váljék, és az ismeretek szintizálásával erősödjön a hallgatók készségeinek fejlesztése, ahhoz elsősorban a tudományos kutatómunkát kell fejleszteni és annak irányát, szerkezetét megváltoztatni.

- a felsőfoku oktatás ,, átállásának,, rugalmasságát fokozni kell. tapasztalatból tudjuk, milyen nehezen indul olyan képzés, amelynek szervezeti keretei még nincsenek meg, vagy csak részben adottak. gondoljunk csak a számítástechnikai képzésre, vagy a műszaki tanárképzésre. és azt is jól tudjuk: milyen nehéz megszüntetni olyan fölöslegessé vált képzést, amelynek szervezeti keretei hagyományosak, és erősek.

- a felsőfoku oktatás rugalmas átállítása nemcsak azért fontos, mert így nagyobb lehet a mindenkori összhang a társadalom szükségletei és a képzés között, hanem azért is, mert elkerülhetjük az időnkénti nagy átszervezéseket, amelyek csak zavarják az oktatás folyamatosságát és a színvonal emelését. - fejezte be nyilatkozatát dr. polinszky károly./mti/

..

bb 2. téli üdülési lehetőség a balaton déli partján
vid ká bh hgy 1973. január 15.

a téli hónapokban is kellemes pihenési lehetőséget nyújt a síóutour a balaton déli partján. fonyódi-bélatelepen 18 kétágyas, jól fűthető, fürdőszobával ellátott motel szoba várja a téli balaton kedvelőit. a síóutour ezeket a motel szobákat május 15-ig husz százalékos kedvezménnyel, személyenként 40 forintért adja ki. a kiránduló diákcsoportoknak személyenként 30 forint a szálláshely egy éjszakára. az ellátás sem gond: az itt pihenők a fonyódi panoráma és delta étteremben étkezhetnek./mti/

..

M-

vbb 3. nagyüzem a lezárt alagutban - február 15-én zárják le a lánchidat

i -don szb zs hgy

1973. január 15.

három műszakban váltják egymást a várhegyi alagut felújításában részvevő vállalatok szakmunkásai. január 8-án hat vállalat mintegy 200 dolgozója vonult a helyszínre, hogy a rekonstrukcióra előkészítse az alagutakat. a munkálatokról a felújítást bonyolító fővárosi mélyépítő beruházási és üzemeltető vállalat igazgatója, Müller József tájékoztatta az mti munkatársát.

- az alagut megfiatalítása a maga nemében egyedülálló feladat - mondta az igazgató. a különleges építmény rendbehozatalába különböző, speciális munkát végző vállalatok egész sorát vontuk be. a felújításba összesen 18 vállalat kapcsolódik be.

a 350 méter hosszú, 10,5 méter széles alagut utburkolatát már elbontották. az uttestet borító 3 150 négyzetméter területű, 8 centiméter vastag aszfaltszönyeget a fővárosi ut- és közműépítő vállalat dolgozói rekord-ideje, 72 óra alatt szedték fel és szállították el.

- az utbontásra elsősorban azért volt szükség, hogy feltárjuk, milyen „utalappal” rendelkezik az alagut - mondta az igazgató. kiderült, hogy az uttest alatt erős homokréteg húzódik, s a beton alap többhelyütt felújításra szorul. a megrongálódott, gyenge minőségű utalapot rendbehozzuk. az alagut oldalfalát három méter magasságig borító mészkőlapokat már eltávolítottuk, leszedtük.

a bányászati aknamélyítő vállalat szakemberei az alagut északi oldalán az új szellőzőnyílások építésén dolgoznak. az egyiket középen, a másikat ettől 75 méter távolságra, a krisztina körút irányába alakítják ki. a középső szellőzőben két, a szélsőben egy automatikus vezérlésű ventilátort helyeznek el. teljesítményük 26-szorosa lesz az eddig működött ventilátorénak; egy perc alatt 2 600 köbméter friss levegőt fújnak az alagutba.

most, a start napjaiban a bányászati aknamélyítő vállalat végzi a munka dandárját. ők állítják, szerelik össze autódaru segítségével a mozgóállványokat. /folyt.köv./

bb 3. /nagyüzem... 1. folyt./-szb

az igazgató elmondta, hogy a gyors munka érdekében döntöttek a mozgóállványok mellett, mert a mintegy 30 ezer légköbméter állvány-erdő /ennyi kellett volna akkor, ha egy nagy állványról akarták volna rendbehozni az alagut belsőt/ megépítése az alagutban rendkívül sok időt vett volna igénybe. összesen kilenc, egyenként hat méter hosszú, különleges építésű - trapéz alakú - állványt készítenek. egy-egy állvány megépítése három napig tart. a mozgóállványok - amelyekre reflektorokat is szerelnek majd - sinen gördülnek az uttest két oldalán. a kis vágányok fektetéséhez már hozzáálltak.

- március első napjaiban már három vállalat kollektívája osztozik a főbb munkákon. az aknamélyítők az alagut boltozatát borító betonréteget távolítják el; az osztrák iso-bau cég dolgozói tíz centiméternyi vastag vízzáró réteggel borítják az alagut oldalfalait; az országos szakipari vállalat munkásai pedig új köntőssel vonják be a patkó alakú építmény 8,000 négyzetméter területű boltozatát. az alagut belső kiképzése igen tetszetős lesz: a boltozatot fehér és világoskék színű üvegmozaik csempével vonják be.

a felújítás során kicserélik a lámpasort is. a higanygőzlámpákat sárga fényű, nagynyomású nátriumgőz-lámpákkal cserélik fel. a világító testek számát növelik: összesen 180 darabot helyeznek el, egymástól különböző távolságra. világítástechnikai megfontolásokról az alagut bejáratánál 88 centiméter a „villanytáv”, , beljebb 3,5, majd pedig 7,7 méter. /amikor ugyanis a világosról a járművezetők beérnek az alagutba, szemük még nem szokja meg a félhomályt, beljebb azonban már fölösleges lenne 88 centiméterenként egy-egy lámpatest./ a rekonstrukcióval egyidejűleg rendbehozzák az alagut utca járda- és utburkolatát is.

az alagut felújításában részvevő vállalatok egy csoportjára hárul majd a lánchid megfiatalítása. a hidat február 15-én zárják le a forgalom elől. az alagut rekonstrukcióját, illetve a lánchid műszaki felülvizsgálatát az eredeti program szerint tíz hónapra tervezték. a vállalatok azonban együttműködési megállapodást kötöttek a munkálatok gyorsítására, s így a két létesítményt ez év július 15-én átadják a forgalomnak. /mti - gordon judit/

-.-

NA

-5-

bb 4. száraz tűzifa, bőséges téli kínálat - kedvező közgazdasági ösztönzők

1 jf/mm szb hgy

1973. január 15.

Bőséges a téli tűzifakínálat, a vásárlók megfelelő készletből válogathatnak a telepeken és a tartalékokból a tél hátralevő időszakában még akkor is ki tudják elégíteni a várható igényeket, ha valóban téliesre fordulna az időjárás. az mti munkatársának a mém-ben elmondották: kétségtelen, hogy azért is alakult ki kínálati helyzet, mert eddig enyhe volt az idő, de legalább ennyit segítettek az elmúlt évben hozott központi intézkedések. az erdőgazdaságokat anyagilag az eddiginél jobban érdekeltté tették a tűzifa-kitermelésben, értékesítésben. az elmúlt évre a belkereskedelemmel lekötött 720 ezer tonnás tűzifa-készletet mindenhol időben átadták a telepeknek, s jelenleg az a helyzet, hogy az erdészetek a nagyobb erdei rakodókon, telepeken több hónapos készlettel rendelkeznek.

a fogyasztói igények kielégítését újabb intézkedésekkel segítik. a vásárlók korábban gyakran szóvátették, hogy gyakran nedves tűzifát tudnak csak vásárolni. ennek megelőzésére az erdőgazdaságok ugynevezett készletezési támogatást kaptak; így anyagilag érdekelték abban, hogy megfelelően kiszáradt fát adjanak át a megrendelőknek. januárban már ilyen tűzifához juthatnak a vásárlók az ország sok részén.

a tűzifa-kitermelés megkönnyítésére az erdőgazdaságokban nagyszabású beruházási programot valósítanak meg. az elmúlt évben az egyik legnehezebb erdei munka, a rakodás gépesítésére huszmillió forintos állami támogatást kaptak a gazdaságok. az üzemek nagyteljesítményű daruszerkeszteteket, s emelőket szereztek be. 70-80 millió forintot fordítottak szállítójárművek, ugynevezett közelítő berendezések és egyéb gépek vásárlására.

az ideai szállítási szerződések egy részét már megkötötték az erdészetek és a belkereskedelmi vállalatok. az erdészetek ismét kielégítik majd a keresletet, sőt az ideinél nagyobb szállításokra is vállalkozhatnak. /mti/

--

-6-

bb.5. a közúti járműprogram felett vállalt kisz-védnökség alapokmányának módosítását javasolja az ifjummunkás tanács

1 pr/fk/p zs hgy

1973. január.15.

fenér péter, az mti munkatársa jelenti:

egy sor kedvező, s tucatnyi negatív tapasztalatot summázott a kisz központi bizottságának ifjummunkás tanácsa, amikor - négy esztendő elteltével - most ismét elővette a közúti járműfejlesztési program felett vállalt kisz-védnökség alapokmányát, s megvizsgálta: hogyan kamatozik a program végrehajtásában a fiatalok segítő-készsége.

örvendetes-állapították meg az ifjúkommunisták - hogy a kisz első, országos program felett vállalt védnöksége erősítette a járműprogram végrehajtásán dolgozó kisz-szervezeteket. a program megismertetésére, a fiatalok mozgósítására szánt energia megnövelte a kisz tömegbázisát, szervezettségét. a jó kezdeményezések elterjesztésével, a hasznos tapasztalatok kicserélésével új típusú együttműködés valósult meg a különböző vállalati kisz-bizottságok, kisz -szervezetek között. a vállalati védnökségi tevékenység irányítására alakult operatív bizottságok hatékonyan együttműködtek a szakszervezetekkel, a gazdasági vezetéssel, s az érdekvédelmi munka hatékonyságának javításával számos vállalatnál sikerült elérni, hogy megkülönböztetett figyelmet fordítsanak a pályakezdőkre, biztosítsák az ifjúsági versenymozgalmak erkölcsi-anyagi elismerését. jelentős eredmények születtek a gazdasági munkában is, az új beruházások a fiatalok tevékeny részvételével valósultak meg, fiatal szakemberek segítségével születtek meg az új, korszerűsített gyártmány-családok, sikeresen bontakoztak ki az ifjúsági szocialista munkaverseny-mozgalmak. csupán 1971-ben a fiatalok többszáz technológiai műszaki javaslatát valósították meg, több százan versenyeztek - lakatos és esztergályos szakmában. „a szakma ifju mestere,„ címért, jelentős munkasikereket értek el az egy-egy feladat elvégzésére alakult ifjúsági brigádok, s az „irány a vít,„ akció kibontakoztatásával 1972-ben arra vállalkoztak a fiatalok, hogy az ndk-nak szánt export autóbuszokat határidő előtt szállítják.

a kezdeti fellendülés után azonban erősen visszaesett a védnökség propagandája. kevés figyelmet fordítottak a fiatalok munkájának, kiemelkedő eredményeinek ismertetésére, kevés fiatal dolgozik a munkaverseny leghatékonyabb formájában, a szocialista brigádmozgalmában. megfelelő információk híján esetenként egy-egy kislétszámú csoport birkozott a védnökségi feladatokkal, s néhány alkalommal, a védnökségre való hivatkozással - „tűzoltó,„ munkára mozgósították a fiatalokat. nem sikerült elég hatékony munkakapcsolatot kialakítani a szocialista országok ifjúsági szervezeteivel sem.

/foljót köv./

-7-

NA

bb.5. a közuti járműprogram..... 1.folyt/p

az ifjúság tanács ezért javasolta, hogy a Kisz kb a kohó- és gépipari minisztériummal, valamint a vasas szakszervezettel közösen vizsgálja felül és módosítsa az 1968-ban aláírt védnökségi alapokmányt, hogy az megfelelően a negyedik ötéves terv járműprogramra vonatkozó előírásainak./mti/

--

bb.6. szegedi papucs

vid/ká/p hgy

1973. január. 15.

Szeged egyik jellegzetes ipari terméke, a török hódoltság idején meghonosodott színes, himzett, -pillangó és mezei virág motívumokkal díszített, - női papucs iránt évről-évre növekszik a kereslet. Jellemző, hogy a néhány évvel ezelőtti állag 100.000 helyett 1972-ben már 200.000 pár ilyen lábbelit készítettek, idei tervükben pedig negyedmillió pár szerepel. ehhez már nem elegendő a szegedi cipő- és papucs szövetkezetbe tömörült mesterek kezemunkája, sőt a meglévő géppark sem. ezért az idén újabb papucsgyártó gépeket szereznek be. a kézi munkát igénylő műveletekre-elsősorban a himzésre külső munkaerőt is bevonnak./mti/

--

bb.7. intézkedések a butorellátás javítására

i ol/tné/p ie hgy

1973. január. 15.

1973-ban a hazai butoripar termelési értéke várhatóan megközelíti a 6 milliárd forintot, ami 1972-höz képest körülbelül 10 százalékos növekedést jelent. a tavalyi körülbelül 8-8.5 százalékos termelésnövekedést mintegy 1 százalékos létszámcsökkenés mellett érték el. ez azt is jelenti, hogy már érezhető a rekonstrukció hatása, főleg a Búvár-nál, a Cardo és a Kanizsa butorgyárban, Zalaegerszegen, és a székesfehérvári butorgyárban, ahol már a legkorszerűbb gyártósorokon dolgoznak. kedvezően hatottak a különféle műszaki intézkedések is. megszűnt a korábbi évekre jellemző butorhiány, csak egyes cikksoportokban adódott időnként áruszüke, így például ülő-, illetve gyermekbutorokból.

/folyt köv ./

-8-

MA

bb.7. intézkedések a 1.folyt /p

1973-ban tovább javul a hazai butorellátás, miközben növekszik az exportszállítások értéke is. változatlanul gondot jelent azonban majd, ha egyes időszakokban esetleg nem lesz párhuzamban a termelés és az eladás üteme, mert rendkívül szűkösek a raktárviszonyok. ennek az az oka, hogy a kereskedelem üzleti és raktárhálózatának fejlesztése némileg késve követi nyomon az ipar fejlesztését.

a közelmúltban, amikor a könnyűipari miniszter és a belkereskedelmi miniszter megtárgyalta a butoripar és a butorkezelés fejlesztésének helyzetét, több fontos határozat született. a temivalók között jelölték meg például a korszerű csomagolási módszerek, a minta- és a prospektus utáni árusítás feltételeinek megteremtését, illetve ezeknek a z ujszerű módszereknek a bevezetését; az országos garanciális javító szervizhálózat erősítését. fontos helyet kapott az ipari, valamint a bel- és a külkereskedelmi vállalatok együttműködésének szervezettebbé tételé, a szállítás korszerűsítése, az ülőbutorgyártás fejlesztésének rendezése és a butoripar kemizálási programjának előkészítése. intézkednek az alapanyaggyártó faipar és a butoripar együttműködési feltételeinek kimunkálására, javaslat készül a butoripar szerelvény -furnér- és szövet-ellátásának javítására, valamint a butoripari üzemek kooperációjának szélesítésére is./mti/

--

bb.8. a legjobb lehetőség: a szakmatanulás- több mint száz szakma a lányoknak

i hi/gk/p zs/hgy

1973. január. 15.

a budapesti üzemek, vállalatok létszámihiányának több mint 90 százaléka fizikai munkaterületen jelentkezik, s a betöltetlen munkahelyekre csaknem fele arányban szakképzett dolgozókat keresnek - állapította meg a fővárosi pedagógiai intézet és a fővárosi pályaválasztási intézet, budapesten, ahol az üzemek, vállalatok intézmények által jelzett munkaerőhiány hosszabb idő óta 50-55 ezer fő - a legfőbb munkaerőforrás az ifjúság.

/folyt köv ./

-9-

MA

bb.8. a legjobb lehetőség:.....1.folyt/p

1960-tól az évenként munkába álló budapesti fiatalok száma 27 ezerről 40 ezer fölé emelkedett, de a továbbiakban az utánpótlásban megtorpanás várható: a szakemberek szerint az 1975-ig munkába lépők aránya alig fogja meghaladni az évi 30 ezret.

a nehézségeket növeli, hogy a pályaválasztási intézet tapasztalatai szerint nagyobb fizikai erőkifejtést követelő beosztást egyre kevesebb fiatal vállal. gyakran még a jobb kereset és az egyéb előnyök sem eléggé ösztönzőek számukra. emiatt egyes fontos szakmákban, mint az öntő, kovács, gépi forgácsoló, gépszereelő, szerkezetlakatos, sütő, szövő-fonó-sőt ide sorolhatók a szakmák, ami komoly gondot okoz.

a pedagógusok és a pályaválasztási szakemberek egybehangzó véleménye szerint az általános iskolából kikerülő fiatalok továbbtanulására a szakmunkásképzés nyújtja a legtöbb és legváltozatosabb lehetőséget. a mostani tanévben budapesten 145 szakmában folyik képzés. a fővárosban telephelyet fenntartó vállalatok ezekre a szakmákra évente 18-20 ezer új szakmunkást igényelnek, jelentkezők hiányában azonban csak 12-14 ezer tanulót tudnak budapestről beiskolázni.

a tervszerű pályaválasztási munka egyik eredménye: a lányok fokozódó részvétele a szakmunkásképzésben. jelenleg a tanulók 31-32 százaléka lány, akik 86 féle ipari és 17 kereskedelmi szakmát sajátíthatnak el. az iskolák pályaválasztási felelősei megkülönböztetett figyelmet fordítanak a lányok szakmatanulására. ismeretüket segítik a munkaügyi minisztérium is, amely különböző intézkedéseket tervez a lányok számára alkalmas pályák bővítésére.
/mti/

--

-10-

bb 9. négy milliárd forint irányítástechnikára - számítógép szabályozza a technológiát, korszerű műszerhálózat a vegyipari üzemekben

1 bé gg ie bh hgy

1973. január 15.

négy milliárd forintot fordítanak ebben az évtizedben a vegyipari és olajipari üzemekben a korszerű irányítástechnika megvalósítására. ez a jelentős összeg egyenlő arányban oszlik meg az új beruházások és a meglévő üzemek között. az ezen időszakban építendő üzemeket már eleve a legkorszerűbb műszerhálózattal látják el, s a tervek szerint 1980-ig sor kerül valamennyi vegyipari és olajipari üzem rekonstrukciójára, amelynek fontos része lesz a korszerű műszerezés. a nagyszabású tízéves program keretében az idén négy nagy vegyipari üzemnél kezdtek meg saját erőből a korszerű műszerhálózat kiépítését, amely központi vezérlőtermékekbe juttatja el folyamatosan az információt a technológiai folyamat egyes részeiről, azon fontos mutatókról - hőmérséklet, nyomás, összetétel - amelyek alapvetően meghatározzák a készülő termék minőségét, a gyártás gazdaságosságát. a fontos munkára ebben az évben a tiszai vegyikombinát nitrogénüzemében, a borsodi vegyikombinát nitrogén és pvc üzemében, a tiszai vegyiművek kénsav-gyárában, valamint az almásfüzitői timföldgyárban kerül sor.

a nagyszabású műszerezési munka és az automatizálás feltételeit az elmúlt években teremtette meg e két iparág. a mennyiségi fejlesztés után és azzal párhuzamosan 1960-tól kezdődően gondoltak mind nagyobb mértékben az irányítástechnika és automatizálás kialakítására. az elmúlt tíz évben összesen 1,6 milliárd forintot fordítottak erre a célra. számos nagyberuházásnál az összköltség 14-16 százalékát már ezeknek a műszerhálózatoknak az értéke képezte. megteremtették az irányítástechnika alapfeltételét: a pontos, jól használható műszerek gyártását, s a kutatókra a jövőben főleg a rendszerek kialakítása vár.

az irányítástechnikában egyre inkább szerepet kapnak a számítógépek is, de ezek alkalmazása főleg az információk gyűjtésénél, rendszerezésénél és a gazdaságossági számításoknál kifutó, a technológiai irányításnál feltételei még csak néhány helyen értek be. a nehézipari minisztérium felmérése szerint hat vegyipari és olajipari üzemben látják kifizetődőnek az egyes technológiai folyamatok számítógépes irányítását, s a jövőben a kiválasztott üzemekben mintegy kísérleti modellként valósítják meg./mti/

--

- 11 -

bb 10. a gondolat könyvkiadó 1973. első negyedévi ajánlatai

1 zsu/pá szb hi hgy

1973. január 15.

sok érdekes, új könyvet jelentet meg a gondolat kiadó 1973. első negyedévében.

a külpolitika iránt érdeklődőknek, a pártoktatásban résztvevőknek, az amerikai társadalmi problémáit tanulmányozóknak ajánlja a kiadó martin luther king: nem hallgathatók! című kötetét, amely az amerikai „forró nyarak”, eseményeit tükrözi, s reprezentálja a mártírhalált halt nobel-díjas amerikai békeharcos és polgárjogi vezető életét, eszméit, céljait.

tanárok és matematikusok számára érdekes olvasmány andre revuz „modern metamatika-élő matematika”, című vitairata. szerzője az új matematikáért és annak tanításáért emel szót, bemutatja a modern matematika kialakulását és jellemzőit. leírja, miért jelentős a modern matematika elterjedése, mik a lehetőségei és gátjai. részletes tantervi vázlatot ad a középiskolák részére.

az általános érdeklődésű olvasókhöz szól számos kiadvány. például újra megjelenteti a kiadó albert einstein: a speciális és általános relativitás elmélete című művét, mely eddig már három nagysikerű kiadást ért meg. az 1921-ben írt könyv a matematikához kevésbé értő emberrel is megérteti einstein elméletének alapgondolatait. a néprajz iránt érdeklődők számára közreadják balogh istván: a civisek világa című művét. a szerző érdekes és tarka képet ad a már nagy lajos idejében sajtósági kiváltságokat szerzett debreceni gazdasági és néprajzról. a hortobágyi pásztorok, céhes kézművesek portréja mellett beilleszti könyvébe a tipikusan városias figurákat is. a kötetet fényképmelléletek és rajzok teszik gazdagabbá.

grétsy lászló anyanyelvi kaleidoszkóp-ja szórakoztatóan mutatja be a mai nyelvtani hibákat, fogalmazási pontatlanságokat. helyet kapnak benne a műszaki, orvosi, matematikai, botanikai szaknyelv helyes vagy helytelen szóalkotásai is. küzd az idegen kifejezések ellen, a tömegesen keletkező új fogalmakat igyekszik helyesen megnevezni. a nyelvtörténet területére is elkalandozik.

/folyt.köv./

MA

bb 10. /a gondolat... 1. folyt./-szb

csép attila: simon bolivar című műve megismerteti a nagy szabadságharcos életével és a dél-amerikai északi részének felszabadulását eredményező függetlenségi háború főbb szakaszaival. taxner-tóth ernő: tamási áron című életrajzi alkotása a xx. századi magyar irodalom egyik érdekes egyéniségét, számos kiváló regény, szindarab és elbeszélés szerzőjét mutatja be. elemzi művészetét, színes, érzékletes nyelvét, hőseinek csavaros, székely észjárását. sándor györgy: vita a tömegkommunikációról című ismeretterjesztő munkájában áttekintést ad a tömegkommunikáció és ezen belül a televízió jelenlegi helyzetéről és problémáiról. szántó györgy: fekete éveim című önéletrajzi regényében saját sorsa mellett képet ad a huszas évek magyarországról, a romániai magyar irodalom alakulásáról. megismerteti az említett időszak irodalmi életével, folyóirataival, irodalmi társaságaival, könyvkiadóival és íróival. a könyv melléklete az író saját - nagyrészt a második világháború folyamán megsemmisült - festményeinek, rajzainak és rajzainak reprodukcióiból ad válogatást. gáti józsef: a versmondás című kötetében összefoglalja művészi elveit és átadja gyakorlati tapasztalatait. a könyvet két hang-lemez egészíti ki, melyen a művész mond verseket. hevesi sándor születésének 100. évfordulóját ünnepli a gondolat könyvkiadó lászló anna: hevesi sándor című monográfiájával, mely a nagy drámaíró, műfordító, rendező és színikritikus életéről, művészi tevékenységéről szól.

a zene és az esztétika iránt érdeklődők szélesebb rétegei számára tanulságos zofia lissa: a zene és a csend című zeneesztétikai tanulmánya. a varsói egyetem világviszonylatban ismert zenetörténet professzorának kitűnő esztétikai írásai először jelennek meg magyarul. konsztantyin szimonovnak, a hazánkban is méltán népszerű kortárs szovjet írónak műhelytanulmányait, emlékezéseit, az irodalom elvi és gyakorlati kérdéseiről szóló cikkeit, felszólalásait válogatták össze a tőprengő írások című kötetben. megismerjük vallomásait saját munkásságáról, háborús regényeinek keletkezéséről. tartalmazza szimonov levelezésének részleteit is.

jules verne: „az örök álom”, című kötetében új oldaláról mutatkozik be a magyar olvasóknak: a kötet nálunk alig ismert kisebb fantasztikus elbeszéléseit foglalja egybe.

/folyt.köv./

MA

kot

bb 10. /a gondolat... 2. folyt./-szb

a „nagy városok és világvárosok,, című kötet a milliós városok keletkezésének okait elemzi. ismertetést ad a nagyvárosok szerkezetéről, a városfejlődés problémáiról, a közlekedési csódról, stb. bemutat több nagyvárot, moszkvát, varsót, prágát, s összehasonlítja fejlődésüket budapesttel. a nyugati nagyvárosok közül megismerhetjük Londont, párizst, bécsot, rómat, koppenhágát, stockholmot, new yorkot. /mti/

--

bb 11. a második vizakna tatabányán - Lengyel óriás szivattyukkal újabb szénmezőket szabadítanak fel

vid szb hgy

1973. január 15.

tatabányán az új 15/c vizaknában megkezdtek a karsztvíz felszínre emelését. ez már a második olyan ipari létesítmény a szénmedencében, amely az aktív vízvédelmet, eddig érintetlen szénmezők felszabadítását szolgálja.

a tatabányai 15/c bánya - a medence legfiatalabb és legkorszerűbb üzeme - szénvagyónak jelentős része a karsztvíz szint alatt fekszik, s ennek a gazdag szénmezőnek a víztelenítésére építették ki a korszerű védelmi rendszert. egy 200 méteres aknát mélyítették, s innen kiindulva vízcsapoló vágatrendszert hajtottak ki a szénmezők alatti vízveszélyes alapkőzetben. ezzel a módszerrel tulajdonképpen mesterségesen előidézik a vízbetörést, s a csapoló vágatokon befogott vizet a vizakná keresztül szivattyukkal a felszínre nyomják. a terület állandó és tervszerű „csapolásával,, ugynevezett depressziós tölcse alakítanak ki, ez a tölcse védi majd az egész termelő bányát, elejét veszik a meglepetésszerű vízbetöréseknek.

jelenleg és kísérletképpen percenként 40 köbméter vizet nyomnak felszínre az új aknán. a lengyel gyártmányú óriás szivattyuk azonban percenként több mint 60 köbméter vizet külszínre szállítására is alkalmasak. az új védekezési módszer kettős haszonnal jár. egyrészt gazdag szénvagyont szabadítanak fel és száraz, biztonságos munkahelyeket teremtenek a bányászoknak. másrészt a felszínre kerülő tiszta karsztvizet bekapcsolják a vízhálózatba, enyhítenek a város vízgondjain. /mti/

--

-14-

KA

bb 12. elítélt gépkocsi-fosztogató

i bc/gg szb zs hgy

1973. január 15.

büntetéséből szabadulva nem vállalt állandó munkát s létfenntartását bűncselekménnyel szerzett pénzből fedezte. Flórika Antal 31 éves foglalkozás nélküli budapesti lakos. a főváros több kerületében parkirozó gépkocsikat tört fel, s a bennük talált értékesebb tárgyakat - fényképezőgépet, rádiókat ruhaneműeket, táskákat, esernyőket, takarókat, két karton cigarettát - valamint készpénzt - ellopta. a jogtalanul eltulajdonított holmikat értékesítette. segítette ebben, - s a befolyt összegből is részesült - pápai Géza 24 éves foglalkozás nélküli, aki szintén a börtönből szabadult, munkaviszonyt nem létesített, s gyakran Flórikával együtt csavargott. a központi kerületi bíróság Flórika Antal két és fél évi, pápai Géza egy évi és nyolc hónapi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

KA

-15-

bb. 13. egymilliárd forint értékű termék a Lábattlani vékonypapírgyárból - az idén már teljes kapacitással dolgozik a gyáróriás

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

a Lábattlanon épült első hazai vékonypapírgyárban a múlt év novemberében és decemberében befejeződtek a garanciális próbák és átvették az összes berendezést a gyártó és szállító finnországi cégektől. most már csak a kisebb garanciális javítások befejezése vár a finn és a magyar szakemberekre. így az idén már teljes kapacitással dolgozik közép-európa egyik legkorszerűbb és legnagyobb papírgyára.

mind a négy finn gyártmányú gépsor folyamatosan ontja a különleges minőségű vékonypapírokat, olyan termékeket, amelyeket eddig jórészt importból szereztek be. a többi között igényes nyomdai munkára alkalmas és különleges műszaki papírok kerülnek le a modern gépsorokról. bőségesen kap már a kereskedelem csomagoló-papírokat, zsirhatlan pergamen papírféleségeket is. a sok színű és méretű szalvétákból havonként száz tonnát gyártanak.

ebben az évben 31.000 tonna vékonypapírt ad a népgazdaságnak az új lábattlani gyár. 1972-ben 545.000 forint volt az üzem árbevétele, az idén már csaknem egymilliárd forint értékű termék hagyja el a duna-parti gyárat.

a lábattlani gyár termékeivel mindenekelőtt a belföldi ellátást javítják. eljutnak szállítványai az ország minden részébe. miután egyes papírféleségekből már bőséges, megfelelő az ellátás, megkezdtek az exportot is. elsőként románába, Lengyelországba és csehszlovákiába szállítottak szalvétát és csomagoló papírokat. /mti/

7.57 rj

10 920

- 16 -

bb. 14. Leninvárosban hétemeletes vendégszálló - kazincbarcikán tizenkét tantermes iskola épül paneles módszerrel.

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

az idén is több új létesítménnyel gyarapodik kazincbarcika és Leninváros. a két fontos ipari településen a lakások és intézmények zömét már házgyári termékekből szerelik össze, s ezzel az építkezések idejét jelentősen rövidítik. Leninvárosban az olévin-program megvalósításán dolgozó építők és szerelők kényelmes elhelyezésére kisebb lakótelepet alakítanak ki, a nagy értékű berendezések szerelését irányító külföldi szakemberek részére pedig hétemeletes vendégszállót építenek. a munkát már tavaly megkezdtek. lakótelepen paneles eljárással eddig száznyolcvan összkomfortos lakást adtak át és az év végéig még kétszáznegyven ilyen otthont építenek. a napokban tető alá került a hétemeletes vendégszálló épülete is, amelyet ugyancsak házgyári termékekből szereltek össze. az építők jelenleg a szálló egyemeletes szárnyépületét szerelik, amelyben raktárakat, konyhát, éttermet és más helyiségeket helyeznek el. a vendégszállót novemberben adját át. ezenkívül, ezerháromszáz négyzetméternyi alapterületen, új ábc áruház alapozását kezdték meg a városban, amely szintén elkészül az év végére.

kazincbarcikán az idén négy épületben száznyolcvan lakást alakítanak ki és új tizenkét tantermes iskolát építenek. a korszerű iskolát a tervezők és az építők által kidolgozott új módszerrel, az úgynevezett vázpaneles eljárással szerelik össze. ez lesz az első olyan iskola a megyében, amelynek nemcsak szerkezeti váza, de falai is előregyártott elemekből készülnek. az új iskolában a tervek szerint már szeptember 1-én megkezdhetik a tanítást. /mti/

bb. 15. perlit ágyban nevelik a bakonyi erdők facsemetéit

vid/kár/rj hgy

1973. január 15.

a balatonfelvidéki erdő és fafeldolgozó gazdaságban nagyüzemi szinten valósítják meg dr. dobos tibornak, az erdészeti és faipari egyetem tanárának módszerét, a perlit ágyas facsemete nevelést. a módszer szerint másfél méter széles, 60 centiméter mély és a szükségleteknek megfelelő hosszúságú hideg-ágyakat képeztek ki. az ágyakat - egyéb anyagokon kívül - 25 centiméter vastagon perlittel töltik ki, amelyet öntöző berendezés segítségével a szükséglet szerint nedvesen tartanak. a perlit réteget, amelyben magról szaporítják a csemetét, megfelelő mennyiségű tápsóval látják el. a perlitágyak minden négyzetmétere 1800 apró csemete nevelésére nyújt lehetőséget.

/folyt.köv./

8.00 rj

10 920

- 17 -

bb. 15. / perlit ágyban... 1. folyt./rj

a gazdaság tavaszig 6000 négyzetméteren készíti elő a csemetenevelő perlitágyakat, ezzel lehetőség nyílik több, mint tízmillió csemete előállítására, a gazdaság évente ezer hektár erdőtelepítést tervez, s ezzel a módszerrel olcsón és gyorsan tudja előteremteni a szükséges szaporító anyagot. /mti/

--

bb. 16. ifjúsági lakásépítő szövetkezetek baján

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

ujabb ifjúsági lakásépítési programot valósítanak meg baján, ahol 1959-ben a kisz-lakásépítkezést kezdeményezték. bács-kiskun megye déli, nemzetiségi járásának központjában 500 fiatal házaspár jutott otthonhoz 13 év alatt, a sikeres akciót szövetkezeti formában folytatják, a fiatalok korábbi építő közösségei sorra átalakultak lakásépítő, fenntartó szövetkezetekké, s újabbak kezdik meg működésüket, a bajai fiatalok továbbra is hathatós támogatást kapnak az otthonalapításhoz, jelenleg 183 ifjúsági szövetkezeti lakás építését készítik elő. /mti/

--

bb. 17. nagy vízisporttelep építését tervezik zalaegerszegen

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

zalaegerszeg általános fejlődésével, a lakosság számának állandó növekedésével együtt fejlődik a város sportéleti, legutóbb megteremtették a lósport feltételeit is, egy 90 hektáros, frissen telepített, parkerdő közepén a nemzetközi előírásoknak megfelelő lóversenypályát alakítottak ki, amelyet az idén tavasszal nagyszabású verseny keretében avatnak fel, közben elkészült egy újabb sportlétesítmény terve is: nagy vízisporttelep építne a város nyugati részén, a zala folyó völgyében, a zala folyót északi irányból tápláló bővizű patak vizének felduzzasztásával nemzetközi kajak, kenu versenyek rendezésére alkalmas mesterséges tavat képeznének ki. /mti/

--

8.10 rj

- 18 -

bb. 18. nagyüzemi zöldségtermesztés a körösök völgyében - gépekkel, felszerelésekkel segít a mék és a feldolgozóipar

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

egy évvel ezelőtt a békés megyei tanács vb. kiemelt ágazattá nyilvánította a zöldségtermesztést, s operatív bizottságot hozott létre a program hathatós támogatására, az eredményekről és a tervekről a következőket mondták az illetékesek az mti munkatársának:

a körösök völgye híres primőr- és szabadföldi zöldségtermesztésre, az utóbbi években azonban, csakugy mint az ország más táján, itt is megcsappant a zöldségtermesztési kedv, a tanácsi szervezetek segítségével a mék, a konzervgyár és a hűtőház vezetői szorosabb kapcsolatot teremtettek a termelőkkel, kialakítottak a bázisgazdaságokat, gépekkel, szaktáncsaddal, anyagi hozzájárulással és egyéb módon támogatták a nagyüzemi zöldségtermelésre berendezkedő gazdaságokat, ugyanakkor feltárták a háztáji gazdaságokban rejlő tartalékokat is, a mék 9 helységben háztáji társulásokat alakított a zöldség - főként a fólia alatti primőr termesztésére.

a nagy mennyiséget természetesen a termelőszövetkezetek adják, a kondorosi dolgozók, a békéscsabai május 1. és több más termelőszövetkezet 400-500 holdon rendezkedett be friss zöldség előállítására, nekik köszönhető, hogy tavaly 16 és fél ezer holdon termelt békés megye friss zöldséget, csaknem ezer holddal nagyobb mennyiséget, mint az előző évben, a feldolgozó ipar 48 888 tonna friss zöldséget tartósított, 10 659 tonnával többet, mint 1971-ben, sokat javult a fogyasztók áruellátása, s exportra is több jutott.

192
a tervek szerint 1975-ben közvetlen fogyasztásra és tartósításra legalább 130 ezer tonna zöldséget termel a megye az 1972 évi 70.149 tonna helyett, a felvásárló vállalat és a feldolgozóipar messzemenő támogatást nyújt a zöldségtermelőknek, 1973-ban a mék, a konzervgyár és a hűtőház mintegy 27.5 millió forint értékben vásárolt gépeket és fóliát - közöttük zöldborsókombájt, zöldbabszedőt, tápkockakészítőt, hagymaművelőt, palántázót, vetőgépet és egyéb munkaeszközt - a zöldségtermelő bázisgazdaságok részére. /mti/

--

8.15 rj

- 19 -

bb. 19. farostintarzia-farost-gyermekbutor-mohácson

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

a mohácson több mint egy évtizede gyártják a járó- , építő- és butoripar nélkülözhetetlen anyagát, a farostlemezt, amelyből az ideén már több mint 18 millió négyzetméter készül.

a mohácsi szakemberek állandóan keresik a kitűnő tulajdonságokkal rendelkező farostlemezt minél szélesebbkörű felhasználási lehetőségeit. erre a célra külön kis üzemet rendeztek be, ahol elsőként próbálják ki a feldolgozási technológiákat, a lemezek megmunkálás alatti viselkedését, a legalkalmasabb szerkezeteket, a szabványosabb színes, némas felületű lemezek igen alkalmasak például intarzia készítésére. a legújabb termék a modern, vagy hagyományos mintázatu intarziás dohányzóasztal, ami egyelőre csak mohácson készül. a másik újdonság a farost-gyermekbutor, amelyből rövidesen szállítják a kísérleti szériát a pécsi baranyaker vállalat rendelkezésére. /mti/

bb.20. magyar pártmunkásküldöttség utazott jugoszláviába

gk/a/hgy

1973. január 15.

a jugoszláv kommunisták szövetsége elnökségének meghívására nagy tibornak, az mszmp kb osztályvezető-helyettesének vezetésével hétfő reggel jugoszláviába utazott a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának pártmunkásküldöttsége. a küldöttséget a keleti pályaudvaron baranyai tibor, a kb osztályvezető-helyettese, bucszította. jelen volt marko zigmund, a budapesti jugoszláv nagykövetség tanácsosa. /mti/

a szerkesztőség figyelmébe!

a mai 1.számú hírünk/ a felsőoktatás....f.folyt./ 4.bek. 13. sorában a szöveg helyesen:

...a műszaki képzésben a felsőfoku.....

/mti/

10.00/a

Tó1020

bb. 21. halálra gázolta az uttesten ittasan fekvő embert

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

vasárnap éjjel balatonszéplak felsőn, a vasútállomás előtt húzódó 7-es uton, bozsoki lászló 23 éves gépkocsivezető, batatonendréd lakos az általa vezetett és saját tulajdonát képező gépkocsival elgázolta az uttesten ittasan fekvő schwendtner frigyos 64 éves bonnya-pusztai kertészt, aki súlyos sérülésébe belehalt. bozsoki lászló ellen bünvádi eljárás indult. /mti/

bb. 22. husz tantermes szakmunkásképző iskola építését kezdték meg nyiregyházán

vid/ká/rj hgy

1973. január 15.

új, 20 tantermes szakmunkásképző iskola építését kezdték meg nyiregyházán, a 18.5 millió forintos költséggel épülő iskolát már a következő tanév kezdetén átadják rendeltetésének. a nyiregyházi 107-es számú szakmunkásképző intézet, amely jelenleg három helyen működik, az új intézet felépítésével az eddiginél lényegesen jobb tárgyi feltételek között végezheti oktató munkáját. lehetőség nyílik a tanulók létszámának emelésére is. az 1974-es tanévre már kétszázal több fiatalt vesznek fel az első évfolyamra.

az építkezés második szakaszában 200 személyes kollégium épül majd leányok részére. /mti/

bb.23. szárazak a tocsogók - csapadékhiány a hortobágyon

via/a/ká/hgy

1973.1.14. 15.

keresztül-kasul járható a végeláthatatlan hortobágyi pusztán. nincsenek vizek, tócsák, a mélyedésekben, tocsogókban, a szikes fehér földeket átszelő kis erekben szárazon áll a gyékény és a sás. a legöregebb hortobágyi pásztorok sem emlékeznek ilyen egymást követő két esztendőre, mint a tavalyi és az idei, amikor hó nélkül telet a hortobágy. a tiszántúli vízügyi igazgatóság mérése szerint december eleje óta egy milliméternyi csapadék sem hullott. olyan nagy a szárazság mint a nyári, kánikulai forróságban. pedig ezek a rendkívül rossz vizgazdálkodásu talajok ilyenkor várják az esőt, hogy, tartalékolni, tudajanak tavaszra és nyárra. /mti/

11.10/a

Tó1020

bb.24. Ülést tartott a budapesti pártbizottság

gk/a/hgy

1973. január 15.

a budapesti pártbizottság németh károlynak, az mszmp politikai bizottsága tagjának, a pártbizottság első titkárának elnökségével hétfőn ülést tartott. az ülés napirendjén a budapesti pártbizottság 1973. évi munkaprogramja szerepelt, amely elsősorban az mszmp kb novemberi határozatából adódó feladatokat tartalmazza. a napirend előadója somogyi sándor, a budapesti pártbizottság titkára volt. a pártbizottság megvitatta és egyhangúlag elfogadta a munkaprogramot. a pártbizottság ezt követően időszzerű pártpolitikai kérdésekről tanácskozott dr. viga kálmánnal, a pártbizottság osztályvezetőjének előterjesztése alapján. /mti/

bb.25. gázmérgezés

1/b6/gk/a/hgy

1973. január 15.

vasárnap a iv. kerület deák ferenc utca 87. földszint 1. szám alatti lakásban gázmérgezésben meghalt a vendégségben levő fejér andrásné 72 éves nyugdíjas, budapest xx. angyal utca 81. szám alatti lakos. az ott lakó radicsai béláné 50 éves raktáros és frűwald gusztávné 76 éves nyugdíjas súlyos gázmérgezést szenvedett. a mentők mindkettőjüket kórházba szállították. a bizottság megállapította, hogy a lakóház előtt, az uttest alatti lefektetett gázvezetékben szivárgott a gáz a lakásba. a fővárosi gázművek a hibát kijavította. a kórház tájékoztatása szerint radicsai béláné és frűwald gusztávné állapota javult. az ügyben a rendőrség folytatja a vizsgálatot. /mti/

bb.26. közlekedési balesetek

gk/a/hgy

1973. január 15.

böröcz istván 24 éves gépkocsivezető, budapesti lakos mikrobusszal, gyorsajtás miatt a xviii. kerület petőfi ut és bokányi dezső utca kereszteződésében az utszegélynek és egy fának ütközött, majd felborult. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel a mentők kórházba szállították.

/folyt. köv./

11.25/a

- 22 -

bb.26./közlekedési...folyt./-a

felszeghy lóránd 57 éves osztályvezető, budapesti lakos személygépkocsijával a xviii. kerület vöröshadsereg ut 122. szám előtt lévő kijelölt átkelőhelyen elütötte faragó károly 59 éves segédmunkás, kalocsai lakost, akit a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. felszeghy ellen eljárás indult.

németh jános 53 éves segédmunkás, budapesti lakos a xiii. kerület váci ut és dunyov istván utca kereszteződésénél ittas állapotban leugrott a még mozgásban levő 33-as villamosról. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

a xxii. tóth józsef utca 45. szám előtt szabálytalanul, és figyelmetlenül haladt át az uttesten németh jános 61 éves nyugdíjas, budapesti lakos és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították a mentők kórházba.

a xiii. kerület váci ut és frangepán utca kereszteződésében lévő kijelölt gyalogátkelőhelyen frank gusztáv 53 éves gépkocsivezető, budapesti lakos személygépkocsijával elütötte krácsi györgy 40 éves hajóvezető, budapesti lakost, akit a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállítottak kórházba. frank ellen eljárás indult.

puskás béla 32 éves gépkocsivezető, budapesti lakos ittas állapotban, a megengedettnél gyorsabban vezette a személygépkocit, és a xx. kerület vörösmarty utca és falkola utca kereszteződésénél egy oszlopnak ütközött. puskás béla könnyű, utas, puskás zoltán 7 éves tanuló, budapesti lakos súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a mentők mindkettőjüket kórházba szállították. puskás béla vezetői igazolványát a rendőrség bevonta.

szabó nándor 49 éves főkönyvelő, martonvásári lakos személygépkocsijával az v. kossuth lajos utca és károlyi Mihály utca kereszteződésében nem adta meg az elsőbbséget egy szabad jelzéssel haladó személygépkocsinak és összeütközött vele. szabó nándort a mentők súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

szabolcs-szatmár megyében a fényeslitkei rendezőpályaudvaron tirnádi balázs 39 éves mozdonyvezető, szabolcsveresmarti lakos a mozdonyal figyelmetlenül haladt át a váltókon, miközben elütötte a váltót tisztogató belinszki lászlóné 33 éves fényeslitkei lakost, aki olyan súlyosan megsérült, hogy kórházba szállítás után meghalt. a vizsgálat folyamatban van.

a kisvárdai vasútállomásról kiinduló személyvonatra felugrott szabó lajos károly 23 éves segédmunkás, hetei lakos, miközben visszaesett, a kerekek alá került és a helyszínen meghalt. /mti/

11.35/a

- 23 -

bb.27. pergetik a fenyőmagot

vid/kz/a/hgy

1973. január 15.

a szombathelyi erdő-és fafeldolgozó gazdaságnál megkezdtek a fenyőmagpergetését. a megyében a gépi megmunkálásra leginkább alkalmas, jó szövetű, egyenesebb törzsű, nagyobb fatömeget adó erdei fenyők telepítése érdekében már korábban magtermelő plantázsokat telepítettek. husz hektár már termőre fordult. az ott „szüretelt”, tobozokból kipergetett mintegy tizenöt mázsa fenyőmagot külön gondval kezelik és tárolják. a negyedik ötéves terv végére további ötven hektár is termőre fordul. attól kezdve már exportra is jelentős mennyiségű fenyőmag jut. /mt1/

..

bb.28. nszep pártmunkás-küldöttség érkezett budapestre

pá/a/zs/hgy

1973. január 15.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására hétfőn budapestre érkezett a német szocialista egységpárt központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége hermann apelnak, a nszep kb osztályvezetőhelyettesének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren dr. kornidesz mihály, a kb osztályvezető-helyettese fogadta. jelen volt siegfried balon, az ndk budapesti nagykövetségének tanácsosa. /mt1/

..

bb. 29. időjárásjelentés

rj -cz

1973. január 15.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. január 15-én hétfőn 13 órakor

felhős, szeles idő.

szárazföldünk időjárásában mára virradóra gyökeres változás kezdődött el. a huzamosabb ideje csendes, sokfelé párás, ködös, de számottevő csapadéktól mentes időjárással járó, nagy kiterjedésű anticiklon gyorsan leépül és európa időjárásának irányítását az atlanti-óceán felől keletre helyeződő nagy kiterjedésű ciklonrendszer veszi át. déli, délkeleti oldalán áramló nedves levegőnek egymást gyorsan követő enyhébb és hűvösebb hullámai a földközi tenger nyugati medencéjében és a nyugat-európai államokban erősen felhős, sokfelé esős, szeles időjárást okoznak. a nedves, óceáni eredetű levegő a kárpát-medencét előreláthatólag a magasabb légrétegekben éri el a következő 36 óra folyamán. /folyt.köv./

12.50 rj

- 24 -

bb. 29. / időjárásjelentés.. 1. folyt./rj

hazánkban vasárnap általában száraz, napos idő volt. a hőmérséklet napközben 0 - plusz 4 fokig emelkedett, csupán néhány tartósan ködös helyen maradt kevéssel fagypont alatt. hétfő hajnalra a dunántúlon mínusz 5-9, az ország többi részén - mínusz 9-14 fokig hűlt le a levegő. ma hajnalban sopronban kevés hódara hullott, reggel elszórtan köd képződött és nyugat felől fokozatosan megnövekedett a felhőzet. csapadékot 11 óráig sehonnán sem jelentettek, a hőmérséklet 11 órakor mínusz 1-6 fok között volt.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke mínusz 3,1 fok volt, a százéves átlagnál 1,8 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 mm, erősen süllyed.

várható időjárás kedd estig:

erősen felhős idő, hétfőn számottevő csapadék nélkül, kedden elsősorban délen és nyugaton havazással, majd ónos esővel, havasesővel.

megélnkülő keleti, délkeleti, kedden helyenként megerősödő és délnyugatra forduló szél.

az éjszakai lehülés gyengül, a legalacsonyabb hőmérsékletek hajnalban általában mínusz 2- mínusz 7 fok között, északkeleten még mínusz 10 fok körül lesz.

a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden a déli, délnyugati megyékben plusz 5, máshol 0 fok körül várható.

a duna vízállása budapestnél 105 cm.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

tulnymomóan felhős, párás idő, főleg az ország nyugati részén havazás, később havaseső.
legalacsonyabb hajnali hőmérséklet eleinte mínusz 6- mínusz 1 fok körül, legmagasabb nappali hőmérséklet eleinte mínusz 2, később plusz 3 fok körül.
jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 30 százalékán várható. /mt1/

..

13.00 rj

- 25 -

bb. 30. belföldi híreink jegyzéke 1973. január 15-én déli 13 óráig:

se/rj -cz

1973. január 15.

1. polinszky nyilatkozat
 2. üdülés a balaton déli partján
 3. nagyüzem az alagútban
 4. közgazdasági ösztönzők
 5. kisz-védnökség módosítására javaslat
 6. szegedi papucs
 7. butorellátás javítása
 8. szakma lányoknak
 9. korszerű műszerhálózat a vegyipari üzemekben
 10. a gondolat ajánlatai
 11. elítélt gépkocsifosztogató
 12. vizakna tatabányán
 13. lábatlani vékonypapírgyár
 14. vendégszálló Leninvárosban
 15. facsemete nevelés a bakonyban
 16. ifjusági lakásépítő szervezetek baján
 17. vízisporttelep zalaegerszegén
 18. zöldségtermesztés a körösök völgyében
 19. gyermekbutor mohácsról
 20. pártmunkásküldöttség utazott jugoszláviába
 21. baleset
 22. szakmunkásképző iskola építés nyíregyházán
 23. csapadékhiány a hortobágyon
 24. budapesti pb ülése
 25. gázmérgezés
 26. balesetek
 27. pergetik a fenyőmagot
 28. nszép küldöttség érkezett
 29. időjárás
 30. hírjegyzék
- /mti/

--

13.0 rj

- 26 -

Tótkör

ö

bb.31., beállt,, a jég fertő tón - megindulhattak a nádaratógépek

vid/kz/a/hgy

1973. január 15.

a fertő-tó 6 000 holdas szakaszán az időjárás eddig nem kedvezett a nádvagóknak - mindaddig csak nyolcszáz ezer kévét takarítottak be a ,, tó aranyából,, az új év első napjaiban ugyan munkába álltak a gépek is, de az olvadás hamar lehetetlenné tette a használatukat. az utóbbi napokban újra olyan vastagra hizott a tó jégpáncélja, hogy hétfőn újra megindulhattak a traktorvontatású nádarató gépek. ezek levágják és kévébe is kötik a nádat.

a

a nádgazdaság vezetői biznak abban, hogy a nád újraszerkenéséig - április közepéig - mintegy kétmillió kéve nádat tudnak learatni. a termés nagy részéből saját feldolgozó üzemükben nádlemez, nádszövetet, nádpallót, készítenek. a nádtermékek jelentős hányadát hollandiába, ausztriába, franciaországba és más nyugati államokba exportálják./mti/

--

bb.32. a főálláson kívüli foglalkoztatások alakulása budapestben - a fővárosi népi ellenőrzési bizottság vizsgálata

1/bc/gk/a/zs/hgy

1973. január 15.

a fővárosi népi ellenőrzési bizottság hétfői ülésén megtárgyalta a főálláson kívüli foglalkoztatásokkal kapcsolatos országos vizsgálat fővárosi tapasztalatait. a vizsgálat az 1971. évre és 1972 első felére terjedt ki, s egyes vonatkozásokban összehasonlításképpen érintette 1970 első félévét is.

az 1971. évi kormányhatározat és ezzel összefüggésben a munkaügyi minisztériumi rendeletben előírt felülvizsgálatok hatására megkezdődött a főálláson kívüli tevékenység jogszervi rendezése. ennek tulajdonítható a többi között az is, hogy a második munkaviszony - másodállás, mellékfoglalkozás - és a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony - szakértői, egyszeri megbízás - közötti arányok megváltoztak. az eltolódásban a leglényegesebb a mellékfoglalkozásuk számának mintegy 27 százalékos csökkenése.

/folyt.köv./

13.15/a

- 27 -

Tótkör

bb.32./ a főálláson kívüli....folyt./-a

az egyéb egyszeri megbízások számának növekedését a célszerűség - egy kitűzött célra adott megbízás, annak ellenőrizhetősége és a munka befejezése után a jogviszony megszűnése - jellemzi. a foglalkoztatási formák közötti összetételváltozás előnyös azért is, mert az egy főre, illetve egy megbízásra jutó bér a mellékfoglalkozásban meghaladja a 3000 forintot, az egyszeri megbízásoknál pedig 900 forint alatt marad. az sem hanyagolható el, hogy az ilyen jogviszony adminisztratív bonyolítása lényegesen egyszerűbb.

a főálláson kívüli munkaviszonyban foglalkoztatottak számára és a részükre kifizetett díjak összegének az 1967. és 1971. közötti évekre jellemző erőteljes - évi 15-20 százalékos - növekedési üteme 1972 első felében mérséklődött. a 2.9 százalékos létszámnövekedés - amelyet csupán 6.8 százalékos bérnövekedés kísért - stagnálásnak tekinthető, hiszen ebben az időszakban az átlagos bérfejlés csaknem 10 százalék volt. ezen belül az egy főre, illetve egy megbízásra jutó bér a másodállásnál és az egyéb egyszeri megbízásoknál az átlagos bérfejléseknek megfelelően növekedett, a szakértői tevékenységnél minimális csökkenést, a mellékfoglalkozásnál pedig csak nem 30 százalékos emelkedést mutat.

e munkaviszonyok célszerűen olyan tevékenységre terjednek ki, amelyekre főállású szakember az vállalatoknál, intézményeknél nem áll rendelkezésre, illetve egyéb munkaidőben történő foglalkoztatásuk nem is lenne indokolt. a munkások és az adminisztratív dolgozók között jelentős számban van olyan mellékfoglalkoztatású és egyéb jogviszony is, amely munkaerőhiányból ered, például a gépirási munka területén, a számítógépek technikai, szervezési munkáival, speciális gépek karbantartásával, postai berendezések javításával kapcsolatban.

Az 1971-72. évi felülvizsgálat eredményes volt, mert amíg az 1970.-es alapvizsgálat a főálláson kívüli munkavállalások között nagy számban talált mind jogszabályilag, mind összeférhetetlenség miatt kifogásolható eseteket - jelentős részüknél a kifejlesztett tevékenység nem volt arányos a jövedelemmel -, addig az utóellenőrzés során tartalmilag, a végzett munka mennyiségét és bérezését illetően nem merült fel súlyos kifogás.

/folyt. köv./

13.20/a

- 28 -

bb.32./ a főálláson kívüli...2.folyt./-a

a kifogó ok döntő többsége az eljárás során elmulasztott részintézkedésekre vonatkozott. nagyarányú a javulás - az egyes helyeken, elsősorban kisvállalatoknál észlelt hibák ellenére - a nyilvántartás, az engedélyezés és a munka elvégzésének dokumentálása területén. a helyenként és esetenként még mindig kifogásolható eljárások fennmaradásához hozzájárult, hogy a jogszabályi rendezést követően a kötelezően előírt felülvizsgálatot a vállalatok, szövetkezetek és intézmények jelentős részénél a maguk által készített kimutatás alapján, illetve önellenőrzés formájában hajtották végre. ugyanakkor a főálláson kívüli foglalkoztatások szabályainak megtartását külön egyetlen felügyeleti szerv sem ellenőrzi.

rögzítette az utóvizsgálat, hogy a főálláson kívüli jogviszony létesítésekor, a másod- és mellékfoglalkoztatásoknál figyelembe vették az összeférhetetlenségre vonatkozó tilalmi rendelkezéseket. azonban még mindig előfordulnak kölcsönösségen alapuló, de ezt egyértelműen nehezen igazolható foglalkoztatások.

az ellenőrzések tapasztalatai azt igazolják, hogy a főálláson kívüli foglalkoztatottak díjazása a besorolási nomenklaturában megállapított bértételekkel arányos, de a hasonló kategóriájú főfoglalkozású dolgozók vállalati átlagánál indokolhatóan magasabb bért fizetnek, ami bizonyos esetekben a speciális szakértelemmel magyarázható./mti/

--

bb.33. bővül a miskolci hűtőház exportja

vid/kz/a/-cz

1973. január 15.

a miskolci hűtőház az idén - a tavalyihoz képest - mintegy száz vagonnal több árut szállít külföldre. már bevezetett export-cikkei - a málna, a fekete ribizli, a szomolyai cseresznye a gönci kajszibarack, a borsó és a zöldbab - mellett ebben az évben megkezdte a gyárilag előállított piritott burgonya szállítását is. az első két vagonos küldeményt hétfőn indították utba svájcba.

a miskolci hűtőház termékeit eddig elsősorban svédországba, svájcba, valamint angliába exportálta. most újabb partnereként portugáliával is kötöttek üzleti megállapodást. ebbe az országba gyümölcs- és zöldségféléken kívül piritott burgonyát is exportálnak majd./mti/

--

13.40/a

- 29 -

bb.34.mikor lesz elég gáz-palack

vid/kz/a/-cz

1973. január 15.

energetikai konferencia volt hétfőn szolnokon. a megye nagy ipari üzeminek és energiaszolgáltató vállalatának képviselői a tanácskozáson elmondták, hogy a megyében a folyamatban lévő iparfejlesztés hatására jelentősen nőtt az energiafogyasztás, tizenöt év múlva pedig várhatóan a jelenleginél háromszor több különféle eredetű energiára lesz szükség évente. a tiszta II. vízellépcső újabb lendületet ad a megye iparosodásának, s a várható mezőgazdasági jellegű fejlesztések korszerűsítése is növelik az energiafelhasználást.

a tanácskozáson szóba került az a lakosságot közvetlenül érintő kérdés is, hogy meddig korlátozzák még a propán-bután-gáz fogyasztást, illetve az új fogyasztók bekötését. az állami energetikai felügyelet igazgatóhelyettese elmondta, hogy 1975-ben, amikor elkészül a szegedi gáztisztító telep, minden igénylő megkapja a gáz-palackot. /mt1/

bb. 35. közelebb a fiatalokhoz - a művészeti szakszervezetek szövetsége központi vezetőségének ülése

t/nn/gk/rj zs -cz

1973. január 15.

a művészeti szakszervezetek szövetségének továbbra is fő feladata az ideológiai munka: a művészi alkotás időszerű problémáinak, eszmei és művészetpolitikai kérdéseinek rendszeres megvitatása, - hangsúlyozta vass imre főtitkár beszámolójában, amelyet hétfőn terjesztett elő a művészeti szakszervezetek szövetsége központi vezetőségének ülésén a fészek-klubban. a tanácskozáson, - amelyen megjelent kiss károly, a szot alelnöke, dr. molnár ferenc, az mszmp kb tudományos közoktatási és kulturális osztályának helyettes vezetője - megvitatták a művészeti szakszervezetek eddig elért eredményeit a VII. kongresszus határozatainak végrehajtásában, s az új feladatokat.

az ülésen hangsúlyozták: a jövőben az eddiginél nagyobb feladatok hárulnak a kultúrára és a művészetekre is. a központi bizottság legutóbbi állásfoglalása ezt megerősítette, s kimondta, hogy társadalmunkban a szocialista művészet a közélet alapvető értéke, a művészeti alkotások, a kulturális szolgáltatások, általában a kultúra fontos társadalompolitikai ügy és nem kereskedelmi kérdés. nagy jelentőségű ez a megfogalmazás, mert maga után vonja egy sor probléma felvetését, a gazdasági szabályozórendszer felülvizsgálatát, a közművelődés átfogó értékelését és távlati tervének kialakítását - mutattak rá. /folyt.köv./

14.10 rj

- 30 -

Toth

bb. 35. / közelebb... 1. folyt./rj

a beszámoló aláhuzta: az ideológiai, politikai és szakmai nevelőmunkában ezután hatékonyabban be kell vonni a műszaki, fizikai dolgozókat is. főleg azokat a formákat és sajátos eszközöket kell megtalálni, amelyekkel a fiatalokhoz lehet közelebb kerülni, amelyekkel érdeklődésüket és aktivitásukat fel tudják kelteni. budapesten és vidéken rendszeressé váltak a művészek és művészeti dolgozók találkozásai vezető politikusokkal, az irányító szervek képviselőivel. nőtt a szervezett politikai tanfolyamok száma és rendszeresebbek, tematikailag átgondoltabbak lettek az előadásos nevelőmunka fórumai.

a művészeti értékek közkincsé tétele érdekében mozgalmaknak széles skálája alakult ki, a szocialista brigádokkal kötött szerződésektől az iskolai és munkásszállási műsorokon át a különböző ankétok, kiállítások rendezéséig, művészetbarát körök szervezéséig. a szot kulturális osztályával kötött megállapodás alapján közös terveket dolgoztak ki, a szocialista brigádok és a művészek együttműködésének gazdagítására. a kapcsolatok tervszerűsége érdekében állandó otthont is biztosítottak erre a célra: a rátkai mártón klub feladata alkalmas biztosítani művészek és szocialista brigádtagok találkozására.

az eredményekkel párhuzamosan gyarapodtak a problémák is. romlott a színházépületek és a mozihalózat állapota. helyenként még a minimális technikai követelményeknek is alig tudnak megfelelni.

az 1973-74-évi munkatervvel és az 1973. évi munkaprogrammal kapcsolatban vass imre főtitkár arról is szólt, hogy sajátos szakszervezeti eszközökkel és lehetőségekkel kívánnak hozzájárulni a kulturális, művészeti élet szocialista vonásainak uralkodóvá válásához.

a beszámolót vita követte. /mt1/

bb. 38. tizenkét tolna megyei öntevékeny együttes kitüntetése

vid/fm/rj -cz

1973. január 15.

tolna megye tizenkét legjobb énekkarát, illetve néptánc-együttesét arany-, ezüst- illetve bronzérmesnek minősítette az országos bíráló bizottság. a kitüntető minősítéseket és okleveleket lovas henrik, a tolna megyei tanács vb. művelődésügyi osztályának vezetője hétfőn szekszárdon adta át az együttesek vezetőinek. /mt1/

14.15 rj

- 31 -

Toth

bb. 37. öregek napközi otthona tatabánya kertvárosban

vid/fm/rj -cz

1973. január 15.

hétfőn megnyitották tatabánya-kertvárosban az öregek napközi otthonát. a városi tanács, a népfront és a körzeti pártszervezet összefogásával teremtettek harminc nyugdíjasnak második otthonát. társalgó, könyvtár, olvasószoba és kézimunkázó helyiség áll az idős emberek rendelkezésére. gondoskodnak ebédjükéről, vacsorájukról, egy közeli abc-áruház dolgozói pedig arra vállalkoztak, hogy minden nap friss tiszórait visznek a napközi lakóinak.

a kertvárosban nyílt napközi otthon a harmadik ilyen létesítmény tatabányán. /mti/

--

bb. 36. alföldi traktorosok a bábolnai állami gazdaság cps központjában

vid/kz/rj -cz

1973. január 15.

hétfőn megkezdődött a bábolnai állami gazdaság cps központjában az új gépkezelők kiképzése. elsőként alföldi traktorosok érkeztek. mint már ismeretes, a kiváló eredményeket hozó bábolnai cps kukoricatermesztési rendszer az idén a múlt évihez képest kétszeres területen 11 megyében együttesen 126.000 hektáron alkalmazták. e rendszerben egy-egy gépegységgel - amelyhez egy traktor, egy kombájn, és a kapcsolódó munkagépek tartoznak - 790 hektárt művelnek majd. ennek megfelelően úgy képezik ki a traktorosokat és a kombájnvezetőket, hogy minden géphez elegendő váltószemélyzet legyen. a gépek ugyanis nemcsak éjszakai szántásra, de éjszakai vetésre és betakarításra is alkalmasak. az éjszakai munkát a vetőgépekre és a kombájnokra szerelt monitorok teszik biztonságossá.

a bábolnai cps rendszerben a termelés minden láncszemének egyaránt fontos szerepe van, és csak jól képzett szakemberek dolgozhatnak a gépeken. ezért az állami gazdaságok és termelőszövetkezetek mindenhol a legjobb gépkezelőket küldik a tanfolyamra. a képzésen egyszerre 30-an sajátítják el az egyesült államokból vásárolt gépek kezeléséhez szükséges gyakorlati és elméleti tennivalókat. megismerkednek a többi között a cps szervezeti rendszerével is. júniusig folyamatosan 900 traktoros és kombájnvezető vesz részt a tanfolyamokon. közben a már addig cps gépekkel dolgozó szakemberek számára továbbképző tanfolyamokat tartottak. /mti/

--

14.30 rj

- 32 -

bb.39. 300 000 fesz mérő a zsigulikhoz

vid/kz/a/-cz

1973. január 15.

a mechanikai mérőműszerek gyárának szekszárdi üzemében az idén - háromszázezer kerékgumi tömlőfesz mérőt készítenek a zsiguli gépkocsikhoz. az első szállítmányt - csaknem nyolcezer fesz mérőt - hétfőn indították el szekszádról a szovjetunióba. /mti/

--

bb.40. megerősödtek a szanált tsz-ek szolnok megyében

vid/kz/a/-cz

1973. január 15.

szolnok megye nagy mezőgazdasági termelőszövetkezeteiben, elkészült az 1972 évi gazdálkodás előzetes mérlege. az összesített adatok azt mutatják, hogy 1972 a termelés fejlesztésének, a szövetkezeti vagyon erősödésének, a gazdálkodás szilárdulásának újabb állomása volt. tervszerű munkával öt milliárd forintra nőtt az árbevétel és nyolcszáz millió forinttal emelkedett a közös vagyon értéke. ma már hét milliárd forintra tehető a tsz-ek közös vagyona.

a fejlődés legnagyobb pozitívuma, hogy a tavaly szanált kilenc termelőszövetkezet közül nyolcban helyreállt a gazdálkodás, a pénzügyi mérleg egyensúlya. részletesen feltárták a veszteséges gazdálkodás okait és ennek alapján változtattak a helytelen módszereken. a megyei tanács tizenkilenc millió forint dotációt és huszonegy millió forint szanálási hitelt okosan, tervszerűen használták fel. a turkevei buzakalász tsz-ben például, a szanálás után olyan gyökeres fordulat következett be a gazdálkodásban, hogy részükre felajánlott szanálási hitelt nem is vették igénybe. a jászalsószentgyörgyi patófi tsz-ben az 1971 évi tetemes veszteség után az elmúlt évet már több mint nyolc millió forint nyereséggel zárta.

a megye egyetlen veszteséges gazdasága a törökszentmiklósi aranykalász tsz, az idén harmadszor kerül szanálásra. a megyei tanács erőfeszítéseket tesz, hogy az utolsó veszteséges gazdaság helyzetét is rendezze. tíz és fél millió forint óvadékot helyezett el a banknál, hogy hitelképpessé tegye a gazdaságot. az új évben intenzívebbé teszik a mezőgazdasági tsz-ek állami, törvényességi, felügyeleti és arra törekednek, hogy elejét vegyék a gazdálkodási és pénzügyi szabálytalanságoknak. szolnok megyében a hét végén kezdődnek meg a zárszámadó közgyűlések. /mti/

--

14.10/a

10/1500

- 33 -

bb.41. a híradástechnikai tudományos egyesület közgyűlése

t/kg/gk/a/ie/-cz

1973. január 15.

hétfőn a technika házában tartotta évi közgyűlését a híradástechnikai tudományos egyesület. asztalos lajos kohó-és gépipari miniszterhelyettes megnyitó előadásában az egyesületnek a híradástechnikai ipar továbbfejlesztésében vállalt hasznos tevékenységét méltatta. ezután a híradástechnikai ipar előtt álló feladatokról beszélt, amelyeknek sikeres megoldásához az egyesület társadalmi segítségével járulhat hozzá.

- a magyar híradástechnikai ipar termelése 1975-ben 33-szor lesz nagyobb, mint 1950-ben volt. ez jórészt a technikai színvonal emelkedésének, az anyagi és szellemi bázis megteremtésének a következménye. a dinamikus fejlődést jól érzékelteti a híradástechnikai ipar termelésének a gépiparban elfoglalt növekvő részaránya is. az elkövetkező feladatok a negyedik ötéves tervben és a minisztertanács által tavaly elfogadott országos távlati tudományos kutatási tervben szerepelnek. a legfontosabb a számítástechnikai központi fejlesztési program, ebben a számítástechnikai kultúra elterjesztése és a számítógépes hálózatok kialakítása a feladat. emellett célprogram írja elő a hazai elektronikai ipar korszerű alkatrészellátásának megoldását és az ország hírhálózatának korszerűsítéséhez szükséges berendezések továbbfejlesztését.

- a negyedik ötéves tervidőszakban - mondotta a kohó-és gépipari miniszterhelyettes - továbbra is nagy gondot kell fordítani a termékek exportképességére, ugyanis a termelés jelentős hányada a külső piacokra kerül. az export-forgalom emelésének fontos feltétele a szakosítás és a nemzetközi kooperációs kapcsolatok kiszélesítése. a szocialista országokba irányuló exportnak eddig is jótékony volt a hatása, mert a magyar híradástechnikai ipar specializálódhat hatékonyan gyártható termékekre.

- túl a jelenlegi tervidőszak félidején, megkezdődött az ötödik ötéves terv fejlesztési koncepcióinak megalapozása. többek között a mikroelektronikai bázis létrehozása és a hatékony nemzetközi együttműködés a cél. gyorsabb ütemben kell átalakítani az iparág szerkezetét is. elsősorban azokat a termékcsoportokat kell fejleszteni, amelyek a fejlődés, a progresszív technikai elemek erősítik a híradástechnikai iparban, és közvetítik a gépiparba, a népgazdaság egyéb területére is. az előzetes tervek és elképzelések szerint a lehetőségek figyelembevételével 1980-ban a főbb termékcsoportokban/távbeszélőközpontok, átviteltechnikai, mikrohullámu berendezések, elektroakusztikai termékek, számítógépek, félvezetők és integrált áramkörök/mintegy 14 milliárd forint termeléssel számolnak, amely kétszerese lesz az 1975. évi termelésnek. ezzel párhuzamosan a szocialista és a többi export is a kétszeresére növekszik majd.

asztalos lajos beszéde után susánszky lászló főtitkár beszélt az egyesület múlt évi tevékenységéről, majd sor került az egyesület alapszabályának módosítására. /mti/

14.25/a

- 34 -

bb.42. jóváhagyta idei költségvetési és fejlesztési tervét a baranya megyei tanács

vid/a/fm/-cz

1973. január 15.

a baranya megyei tanács hétfőn pécsen ülést tartott, amelyen horváth lajos megyei tanácselnök beszámolt a végrehajtó bizottság elmúlt két évi munkájáról. úgy jellemezte ezt az időszakot, mint a baranyai tanácsok életének legmozgalmasabb szakaszát. a településfejlesztéssel összhangban tovább korszerűsítették a községi tanácsok területi beosztását. a 316 településsel rendelkező megyében a ciklusforduló idején 98 községi tanács működik, újabb tanácsok kaptak nagyközségi tanács rangot. a vb kiemelten kezelte a megyei tanács irányító, döntő szerepének erősítését. fontos döntések születtek például az ifjúságpolitikai célkitűzések megvalósítására. ilyenek: a pécsi délszláv általános iskola diákotthonának bővítése, bolyban a német nemzetiségi általános iskolai diákotthon létesítése, ifjúsági kemping létrehozása. a jövő tennivalói közé sorolta a települések arányosabb fejlesztését, az indokolatlan különbségek fokozatos felszámolását, a helyi tanácsok ösztönzését az aktívabb együttműködésre.

a tanácsülés ezután megtárgyalta és jóváhagyta az 1973. évi költségvetési és fejlesztési tervet. kiemelt feladat a lakásépítés. célcsoportos beruházásként pécsen 1114 lakást terveznek átadni, ennek zöme a mecsekaljai város legújabb negyedében, kertvárosban készül el. ugyanitt óvoda, bölcsőde, üzlet létesül. a megyében másott összesen 100 milliót költenek a tanácsok lakásra, célcsoportos fejlesztési alapról elsősorban komlón, mohácson, cson. négy új oktatási létesítmény kivitelezését kezdik meg. ezek közé tartozik a pécsi gyermek-és ifjúságvédő intézet, mohácson pedig a gyógypedagógiai intézet, amelynek I. ütemében 6 tanterem és 64 intézeti hely létesül. az egészségügyi ellátás színvonalát javítja, hogy az idén elkészül pécsen a köjál új székháza. 1973-tól kezdődően az orvosi műszerek beszerzésére évenként másfélmillió forintot használnak fel. a tervben szerepel a pécsi megyei kórház rekonstrukciója, a harkányi reumakórház felújítása és a siklósi kórház bővítése emeletrépitéssel. /mti/

bb.43. budapestre érkezett,

gk/a/-cz

1973 január 15.

jeanette pilou, a new york-i metropolitan kiváló énekesnője, aki január 17-én, szerdán a faust margit-ját, 21-én vasárnap pedig a manon lescaut címszerepét éneklte az operaházban. a faust-előadáson mefisztó szerepében nicolai florei, a bukaresti operaház művésze, a 21-1 manon előadás des grioux szerepében pedig ilosfalvy róbert lesz partnere. /mti/

14.406a

- 35 -

1510

bb.44. kurucz sándor

gk/a/-cz

1973. január 15.

fotókiállítás az ötvös kollégium ötvös-galériájában/ x1.ménesi ut 11-13/ - megnyilt.megtekinthető naponta 16-tól 20 óráig. a kiállítás január 31-ig tart nyitva./mt1/

--

bb.45. vagyonvédelmi kiállítás szekszárdon

vid/fm/a/-cz

1973. január 15.

szekszárdon hétfőn megnyilt a belügyminisztérium és a tolna megyei rendőrfőkapitányság vagyonvédelmi kiállítása. a megnyitón wohl istván rendőrnagy, a megyei főkapitányság osztályvezetője ismertette a kiállított anyagot, amelyet tolna megyei dokumentumokkal egészítettek ki./mt1/

--

bb.46. négy év alatt hatszorosára nőtt a növényvédőszer forgalma komárom megyében - újabb növényvédelmi munkásokat képeznek ki

vid/kz/a/-cz

1973. január 15.

komárom megyében az utóbbi években ugrásszerűen nőtt a növényvédőszer forgalma. 1969-ben 9 millió, tavaly pedig már több mint 50 millió forint értékű növényvédőszeret használtak fel a megye nagyüzemei, és ez az összeg az idén tovább emelkedik. a növényvédelmi munkák ma már teljes egészében az üzemekre hárulnak. nemcsak a tulajdonukban lévő mintegy 250 gép szakszerű kezeléséhez, hanem a sokféle növényvédőszer előírásos használatához is jól képzett dolgozókra van szükségük. az előírásoknak megfelelően az üzemek zömében megfelelő szakképzettséggel rendelkező agronómus működik és 350 növényvédelmi szakmunkás, vagy betanított munkás dolgozik. ez sem elegendő azonban már. ezért hétfőn a megyei növényvédő állomás két helyen körzetesített tanfolyamot indított betanított növényvédelmi munkások részére. a 300 órás tanfolyamokon 80-an sajátítják el a tennivalókat és képzettségükről oklevelet kapnak. a szak-és betanított munkások számára kétkévenként továbbképző tanfolyamot szerveznek, hogy a legújabb növényvédőszereket megismerjék, a legújabb technológiákat elsajátítsák./mt1/

14.45/a

--
- 36 -

1520

120

bb. 47. megnyilt a korszerűsített nagyköruti horgászbolt

t/sb/pá/rj 1e -cz

1973. január 15.

három és fél hónapos építési szünet után hétfőn szabó károly, a magyar horgászok országos szövetségének elnöke megnyitotta a korszerűsített nagyköruti-Lenin körut 92. - horgászboltot. a szomszédos fedosz üzlethelyiséget is sikerült megszerezni, s így a horgászüzlet kétszer akkora területen fogadhatja vásárlóit, mint korábban. nagyobb az áruválaszték és a készlet, mert emeleti galériát építettek nagy tárolószekrényekkel, s így megduplázták az üzlet raktári területét. ennek megfelelően az árukészlet is kétszeresére növekedett, s jelenleg kétféle forint értékű hazai és külföldi horgászciikkból válogathatnak a pecások. a horgászciikk készítő és értékesítő vállalat korszerűsített üzletében most nyitották meg a francia la soie tortue cég termékbemutatóját. horgászboltokat, orsókat, horgókat, uszókat és még sokféle cikket állítottak ki. s a közvéleménykutatás alapján rendelik meg ettől a cégtől a leginkább keresett cikkeket. egyébként is, az üzletnek még sohasem volt olyan gazdag választéka csehszlovák, francia, japán, ndk-beli, norvég és más külföldi cégek termékeiből, de a magyar vállalat is sok érdekes, új cikket hoz forgalomba. többek között megjelent a világító szemüveg és a műanyagnyelű háromrészes, erős üvegbot. /mt1/

--

bb. 48. elhunyt maár józsef,

rj -cz

1973. január 15.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. temetése január 19.-én pénteken 15 órakor lesz a kistéti újtemetőben.

mszmp . vi. ker. bizottsága
vasas szakszervezet
gan-z-mávag. pártbizottsága

/mt1/

--

15.45 rj

-- 37 -

1520

felhasználható : 19.00-tól

bb. 52. petőfi-émlékest és kiállítás békéscsabán

vid fm/11 cz

1973. január 15.

petőfi-születésének 150. évfordulója alkalmából hétfőn békéscsabán emlékestet rendeztek a tit értelmiségi klubjában. a költő életéről és munkásságáról, pálmái kálmán irodalomtörténész tartott előadást: ezt követően pedig megnyitották a petőfi-émlékiállítást./mti/

--

felhasználható 19.00.-tól

bb. 51. csáki-maronyák józsef kossuth díjas festőművész kiállítása békéscsabán

vid fm/11 cz

1973. január 15.

hétfőn békéscsabán, a művelődési központban kiállítás nyílt csáki-maronyák józsef kossuth díjas festőművész alkotásaiból. a tárlaton a békés megyei származású művészek 15 olajfestménye látható.

a kiállítást koszta rozália békés megyei festőművész nyitotta meg./mti/

--

bb. 50. bálint györgy emlékműsora az irodalmi színpadon

1 nm/gk/11 cz

1973. január 15.

bálint györgy halálának 30. évfordulója alkalmából szerdán emlékműsört mutat be az irodalmi színpad. az est házigazdája dr. baróti dezsidó irodalomtörténész. az összeállításban többek között közreműködik major tamás, ilosvay katalin, schubert éva, szokolay otto, mikes lilla, demján éva, dőry virág, gordon zsuzsa, szilágyi istván, veres tamás, valamint hernádi lajos zongoraművész. a műsört ascher gabriella szerkeszti a rendező gáspár jános./mti/

--

- 38 -

15.20/11

16⁰⁰

bb.49. Népfrentvezetők továbbképző tanfolyama

ö/vid/fm/tné/a/fm/-cz

1973. január 15.

hétfőn országsszerte megkezdődtek a hazafias népfrent egyes megyei továbbképző tanfolyamai a járási, városi, város körzeti, községi és tanyai népfrentbizottságok vezetőinek részvételével. a tanfolyamokon a népfrentmozgalom országos és megyei vezetői, a megyei pártbizottságok és tanácsok vezetői tartanak előadásokat az időszerű politikai és gazdasági kérdésekről, a megyék helyzetéről, a népfrentmozgalom előtt álló feladatokról.

a megnyitás napján a bács- kiskun megyei tanfolyamon szentistványi gyuláné, a hazafias népfrent országos tanácsának titkára és erdélyi ignác, a megyei pártbizottság titkára, a somogy megyei tanfolyamon gaál gyula, az mszm központi bizottságának munkatársa, böhm józsef, a megyei tanács elnöke és bíró gyula, a megyei pártbizottság titkára - a fejér megyei tanfolyamon herczeg károly, a megyei pártbizottság első titkára és kersák ferenc, a megyei pártbizottság titkára - a vas megyei tanfolyamon pedig csonka györgy, a megyei pártbizottság titkára és dr. ágoston ottó, a megyei pártbizottság osztályvezetője tartott előadást./mti/

--

bb.53. nagy részvétellel temették el sós józsef akadémikust

t/ms/gk/a/h1

1973. január 15.

hétfőn a farkasréti temetőben a magyar orvostársadalom és tudományos élet széleskörű, mély részvételével temették el sós józsef kossuth-díjas akadémikust, a semmelweis orvostudományi egyetem kórélettani intézetének és az országos dietetikai intézetnek volt igazgatóját, az egyetem egykori rektorát, aki tíz éven át az egészségügyi tudományos tanács elnöki tisztét is betöltötte.

dr. zoltán imre, a semmelweis orvostudományi egyetem rektora az egészségügyi minisztérium és az egyetem nevében bucsuzott sós józseftől, méltatta kiemelkedő hivatástudatát, rendkívüli munkaszeretetét, amellyel kiérdemelte kortársainak megbecsülését és példaképpül állítható a fiatal orvosok elé.

/folyt.köv./

15.55/a

- 39 -

16⁴⁰

bb.53./nagy részvétellel....folyt./-a

Lissák Kálmán akadémikus az akadémia gyászát tolmácsolta, és megrajzolta az elhunyt tudós portréját. Sós József a két világháború közötti időben az alföldön körzeti orvosként ismerkedett meg a legsúlyosabb gazdasági válság éveiben a magyar nép nyomorával, egészségtelen táplálkozásával és ekkor kapott egész életére szóló ösztönzést ennek megváltoztatására. A néptáplálkozás problémájáról írott könyvei és közleményei nemcsak hazánkban, hanem külföldön is nagy figyelmet keltettek - hasonlóképpen nagyra becsült munkásságot folytatott az urbanizációs, civilizációs ártalmak felismerésében és megelőzésében. Harmadik fő témaköre kopunk egyik nagy orvosi problémája, az infarktusra vezető szívbetegség kórtana volt.

a tanítványok és a körélettani intézet dolgozói nevében dr. Gáti Tibor egyetemi tanár búcsúzott a felejthetetlen mestertől./mti/

-. -

bb.54. hazai földben nyugszanak beregi oszkar és pataky kálmán hamvai

t/nn/fk/a/h1

1973. január 15.

Családtagok, barátok, pályatársak és tisztelők rótták le hétfőn kegyeletüket a mező Imre uti temető dísz-ravatalozójában beregi oszkar és pataky kálmán amerikából hazahozott hamvai előtt. A gyászszertartáson elsőként Marton Endre, a nemzeti színház igazgató-főrendezője idézte fel az 1965-ben elhunyt beregi oszkarnek, a nemzeti színház örökös tagjának emlékét.

pataky kálmán életutjára, pályájára Lukács Miklós, a magyar állami operaház igazgatója emlékezett.

Végül Keresztury Dezso a magyarok világszövetsége nevében beszélt a két kiváló nemzetközi hírű magyar művészről, akiknek hamvai immár hazai földben találtak végső nyughelyet.

A gyászbeszéd elhangzása után a beregi oszkar és a pataky kálmán földi maradványait őrző koporsókat a temető művészparcellájában, a fővárosi tanács által adományozott dísz-sírhelyen hantolták el./mti/

16.05/a

-. -
- 40 -

16⁴⁵

bb.55. befejeződött a választók összeírása

1/pr/pá/a/h1/La

1973. január 15.

Befejeződött a választók összeírása: január 2. és 12. között - a tavasszal esedékes tanácsi választások előkészítéseként - több mint 35 ezer összeíróbiztos járta az országot, s az előzetes becslések szerint több mint hétmillió állampolgárhoz juttatták a kérdőíveket. Az összeíróbiztosok feladatukat lelkiismeretesen teljesítették.

Minden magyar választópolgárt állandó lakóhelyén írtak össze, előfordulhat azonban, hogy valaki kimaradt a munkából. Az összeírásból kimaradt - választójogosultsággal rendelkező - állampolgárok az állandó lakóhelyük szerinti tanács végrehajtó bizottságának titkárától kérhetik az összeírólap utólagos kitöltését./mti/

-. -

felhasználható: 19 órától!

bb.56. petőfi-émlékest makón

vid/a/La

1973. január 15.

Makón, a József Attila könyvtárban hétfőn emlékestet rendeztek Petőfi Sándor születésének százötvenedik évfordulója alkalmából. A szegedi „Minerva” irodalmi színpad bemutatta „Szin és való” című műsorát, amely Petőfi vándorszínészi éveinek állít emléket./mti/

-. -

16.10/a L

- 41 -

16⁵⁰

bb 57. apró antal,

fk/um h 1 la

1973. január 15.

az országgyűlés elnöke bemutatkozó látogatáson fogadta fuat kepenek-et, a török köztársaság új budapesti nagykövetét./mti/

bb 58. a művelődésügyi minisztérium és a pest megyei tanács vezetőinek megbeszélése

mm um la hi

1973. január 15.

a művelődésügyi minisztérium vezetői hétfőn miniszterhelyettesi értekezleten a pest megyei tanácsnál megtárgyalták a megye művelődésügyi helyzetét. az értekezleten jelen volt cservenka ferencné, a megyei pártbizottság első titkára is. a dr. mondokpál megyei tanácselnök előterjesztése alapján lefolyt széleskörű eszmecsere során dr. orbán lászló, a miniszter első helyettese fontosnak mondta a minisztérium és a megye kapcsolatának további fejlesztését. egyébként az állami oktatással foglalkozó júniusi és a közművelődés fejlesztéséről szóló novemberi párthatalozatból eredő feladatok álltak az értekezlet középpontjában, továbbá az ezekkel kapcsolatos megyei és közös tennivalókról tárgyaltak. nagy hangsúlyt esett szó a megye pedagógusellátottságának gondjairól, az óvodafejlesztés eredményeiről és terveiről, az általános iskolák helyzetéről és fejlesztésük feladatairól, valamint a megye sajátos közművelődési tennivalóiról./mti/

bb 59. miha kvlividze

um la

1973. január 15.

gruz költő budapestre érkezett és részt vesz az egyetemi színpad „könyörgés a naphoz”, címmel január 17-én, szerdán megtartandó gruz estjén./mti/

16.35/um

17⁰⁰

bb 60. olasz és finn szakszervezeti vendégek

pá um ie la

1973. január 15.

a szakszervezetek országos tanácsának meghívására budapestre érkezett az olasz általános munkásszövetség /cgil/ küldöttsége, mario didonak, a cgil titkárának vezetésével. a küldöttség megbeszéléseket folytat a szot vezetőivel és a magyar szakszervezetek tevékenységét tanulmányozza.

ugyancsak hétfőn érkezett hazánkba simo elomaa, a finn székszervezeti szövetség /sak/ titkára.

a küldöttségeket a ferihegyi repülőtérén timmer józsef, a szot titkára fogadta./mti/

felhasználható 18.00 óra után !

bb 61. országos uttoróvezető továbbképzés a zánkai uttorótáborban

vid/um fm la

1973. január 15.

a magyar uttorók országos szövetsége rendezésében hétfőn egy hetes országos uttoróvezető-továbbképzés kezdődött a zánkai uttoróvárosban a megyei, járási, városi uttorótitkárok, uttoróház-vezetők részvételével. az egyhetes tanfolyamot nemes péter, a magyar uttorók országos szövetségének titkára nyitotta meg. a résztvevők felkészülnek az uttoróvezetők áprilusra tervezett v. országos konferenciájára, megbeszélnek az uttorómozgalom 1973-74. évi feladatait./mti/

bb 62. vietnami véradónap a nógrád megyei tanácson

vid/um fm la

1973. január 15.

a nógrád megyei vöröskereszt-szervezet felhívására hétfőn a nógrád megyei tanács salgótarjáni székházában vietnami véradónapot tartottak. a megyei tanács, a megyei pénzügyintézetek, a megyei könyvtár és más intézmények dolgozói - csaknem százötvenen - negyvenöt liter vért adtak a vietnami nép megsegítésére./mti/

17.12/um

18⁰⁰

bb 63. belföldi híreink jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig:

um la

1973. január 15.

31. beállt a jég a fertő tavon
32. fővárosi néb
33. miskolci hűtőház exportja
34. mikor lesz elég gázipalack?
35. közelebb a fiatalokhoz
36. alföldi traktorosok bálolnán
37. öregek napközi otthona
38. öntevékeny együttlések kitüntetése
39. feszmérő a zsigulikhöz
40. megerősödtek a szanált tsz-ek
41. híradástechnikai tudományos egyesület közgyűlése
42. baranya megyei tanács ülése
43. jeannette pilou
44. kurucz sándor fotókiállítása
45. vagyonvédelmi kiállítás
46. növényvédőszer forgalma
47. horgászbolt
48. elhunyt maár józsef
49. népfrentvezetők tanfolyama
50. bálint györgy emlékműsor
51. csáki-maronyák józsef kiállítása
52. petőfi emlékest békéscsabán
53. sos józsef akadémikus temetése
54. beregi oszkár és pataký kálmán hamvainak elhelyezése
55. befejeződött a választók összeírása
56. petőfi emlékest makón
57. apró antal fogadta kepenek-et
58. művelődésügyi minisztérium és pest megyei tanács
59. miha kvilvidze költő
60. olasz és finn szakszervezeti vendégek
61. uttörővezetők továbbképzése
62. véradó nap
63. hírsjegyzék

--

bb 64. olaszországba utazott a liszt ferenc kamarazenekar

fk um zs la

1973. január 15.

egyhetes olaszországi hangverseny-köfrrutra utazott a liszt ferenc kamarazenekar, sándor frigyes vezetésével. az együttes - amelynek műsorán elsősorban barokk kompozíciók szerepelnek - többek között a római santa cecilia akadémián lép fel./mti/

- 44 -

17.57/um

18⁰²

bb 65. alba regia - ünnepség csepelen

t zsu/mm um zs la

1973. január 15.

az elmúlt évben budapest minden kerülete kapott egy testvérmegyét; csepel ilyen módon fejer megyével került közvetlen kapcsolatba. a közös centenáriumi rendezvénysorozatuk első eseményeként ünnepélyes összejövetel zajlott le hétfőn a csepeli radnóti miklós művelődési házban „alba regia-est”, címmel. az ünnepi esten résztvettek a XXI. kerület és székesfehérvár párt, állami és tömegszervezeti vezetői, valamint a művelődési ház törzsközönsége, amelynek részére színes programot állítottak össze.

„fehérvár 1000 éve”, címmel fotódokumentációs kiállítás nyílt, mely bemutatja a város nevezetességeit, a kőtártól a legmodernebb építkezésekig. az 50 fotóból álló tárlat bepillantást enged a jövőbe is - a leendő új negyed makettjeinek fényképeivel. a kiállítás megnyitója után a „székesfehérvár”, című rövidfilmet és az „alba regia”, című játékfilmet vetítették le. a műsor után került sor a kerületi vezetők és a fejer megyei küldöttség baráti találkozására./mti/

--

bb 66. napirenden: a fogyasztók érdekvédelme és a munkások szakmai továbbképzése - a szot elnökségének ülése

t sl/mm um la

1973. január 15.

a szot elnöksége hétfőn ülést tartott, s több közérdekű kérdésben foglalt állást.

megtárgyalta az 1973-ra tervezett bérpolitikai intézkedéseket, s javaslatait - a munkaügyi miniszterrel közösen - a minisztertanács soronkövetkező ülése elé terjesztik.

további napirendi pontként az elnökség a fogyasztók érdekvédelmével kapcsolatos szakszervezeti feladatokról tárgyalt.

- társadalmunkban a fogyasztók érdekeinek védelme alapvetően állami feladat, de csak akkor lehet igazán eredményes, ha széleskörű társadalmi ellenőrzéssel párosul - hangsúlyozta határozatában a szot elnöksége. a szakszervezetek köteleességüknek tartják, hogy közreműködjenek az ár-és fogyasztáspolitikai elvek és intézkedések kidolgozásában, az árak, az áruellátás és a minőség társadalmi ellenőrzésében. e feladatokkal kapcsolatban az elnökség megszabta a különböző szintű szakszervezeti szervek teendőit./folyt.köv./

- 45 -

19.00/um

19¹⁵

bb 66. /napirenden : a fogyasztók ...folyt./um

a szot elnöksége a többi között közreműködik a fogyasztói ár-és ellátáspolitikai tervek és intézkedések, valamint a lakosság ellátását befolyásoló közgazdasági szabályozó kialakításában. rendszeresen vizsgálja és elemzi a munkások, alkalmazottak és nyugdíjasok megélhetési körülményeit, s vizsgálja, hogy megfelelő minőségben és mennyiségben állnak-e rendelkezésre olcsó cikkek. gondoskodik arról, hogy a lakosságot érintő központi árintézkedésekről az illetékes állami szervektől előzetesen rendszeres és megfelelő tájékoztatást kapjon. országos szinten irányítja a szakszervezeti társadalmi ellenőrzést, elemzi az ellenőrzés során szerzett tapasztalatokat, fellép az életszínvonal tervszerű emelését veszélyeztető jelenségek, például a tisztességtelen haszonszerzésből eredő árdrágítás, a minőségromlás, a mesterségesen előidézett áruhiány ellen.

jelentős feladatok hárulnak az ágazati a budapesti és megyei valamint a vállalati szakszervezeti szervekre is. az utóbbiak a vállalati tervező munkába szorosan bekapcsolódva segítik a jobb áruellátást, s különös figyelmet kell fordítani arra, hogy olcsó cikkekből megfelelő választék álljon rendelkezésre. szorgalmazniuk kell, hogy a vállalatok a nyereséget a gazdálkodás hatékonyságának javításával, a munka- és üzemszervezés korszerűsítésével, s ne az árak emelésével növeljék. a fogyasztók érdekvédelmével kapcsolatban sok egyéb feladatuk is lesz a vállalati szakszervezeti szerveknek, így feleslegessé válnak a vállalatoknál korábban létrehozott ugynevezett ártanácsadó és árellenőrző bizottságok, ezek megszűnnek.

az elnökség megállapította, hogy erősíteni és fejleszteni kell a szakszervezeti kereskedelmi társadalmi ellenőrzés szervezetét és irányítását. ennek elősegítésére jóváhagyta a társadalmi ellenőrzés működési szabályzatát. kereskedelmi társadalmi ellenőrök bármely vállalatnál, üzemben, hivatalban szervezhetők, ahol azt az irányító szakszervezeti szerv indokoltnak tartja. társadalmi ellenőr lehet minden arra alkalmas, feddhetetlen előéletű, szervezett dolgozó, akit szakszervezeti taggyűlésen nyílt szavazással megválasztanak. /a nyugdíjasok megbízás alapján lehetnek társadalmi ellenőrök./ az ellenőrzéseket munkaidő után, társadalmi munkában végzik. körzetük boltjaiban, vendéglátóhelyein, áruházaiiban, piacain vizsgálhatják a raktárakat, betekinthetnek az áruforgalmi iratokba, a boltvezetőktől magyarázatot kérhetnek az észlelt hiányosságokról. ha szabálytalanságot tapasztalnak, arról jegyzőkönyvet kell felvenniük, amelyet illetékes szervekhez eljuttatnak. állandó kapcsolatot kell tartaniuk a vásárlóközönséggel, hogy véleményüket figyelembe vehessék ellenőrző munkájukban.
/folyt.köv./
19.05/um

- 46 -

bb 66. /napirenden: a fogyasztók 2.folyt./um

jelenleg körülbelül 15 ezer szakszervezeti és tanácsi kereskedelmi társadalmi ellenőr működik, tapasztalataik, jelzéseik alapján sok hiányosságot tártak fel, s munkájuk hatékonyságnak növekedésével lehet számolni. hamarosan állami jogszabály is megjelenik a kereskedelmi társadalmi ellenőrzésről, amelynek mellékleteként deklarálják majd a szakszervezeti társadalmi ellenőrök most elfogadott működési szabályzatát.

a szot elnöksége a munkások szakmai továbbképzéséről is tárgyalt, s megvizsgálta, hogyan halad a szakmai továbbképzés új rendszeréről 1971-ben kiadott kormányhatározat végrehajtása. mint ismeretes, a kormány kimondta, hogy legalább 5-8 évenként fel kell frissíteni a munkások szakmai ismereteit, a képzésnek, továbbképzésnek alkalmazkodnia kell a kialakuló új szakmákhoz, új tennivalókhoz, s gondoskodni kell arról is, hogy minél több dolgozó alkalmassá váljék kisebb-nagyobb munkacsoportok vezetésére. 1972-ben a népgazdaság számára legfontosabb 14 szakmában körülbelül 45 vállalat tervezte az újrendszerű továbbképzés megindítását. e tervek végrehajtásáról végleges adatok még nincsenek, de a jelzések szerint sok helyütt elmaradás tapasztalható. a szot elnöksége hangsúlyozza, hogy a munkások szakmai továbbképzésének szervezése, a személyi és tárgyi feltételek biztosítása az állami szervek, a vállalatok vezetőinek feladata. helytelennek tartja, hogy az erre vonatkozó ágazati végrehajtási utasítások még nem jelentek meg, azokat a tárcák előreláthatólag ez év első negyedében adják ki. ez gátolja a vállalatok megfelelő felkészülését. ahhoz, hogy a munkások szakmai továbbképzése a negyedik ötéves terv végére fokozatosan általánossá váljék, a továbbképzésbe évente mintegy 80 ezer újabb dolgozó bekapcsolásának feltételeit kell megteremteni. az ötéves tervidőszak végére mintegy 200-250 ezer munkás továbbképzéséről kell gondoskodni.

a szakmai továbbképzés a szakszervezeti szervekre is nagy feladatokat ró. segíteniük kell a szakmai továbbképzés feltételeinek megteremtését, a dolgozók mozgósítását. /mti/

..-

bb 67. időjárásjelentés

mm um la

1973. január 15.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. január 15-én, hétfőn 19 órakor:

felhős, szeles idő

várható időjárás kedd estig: erősen felhős idő, elsősorban délen és nyugaton kisebb havazásokkal, később ónos esővel, havas esővel. megélénkülő, kedden megerősödő délkeleti, majd déli, délnyugati forduló szél. a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden a déli-délnyugati megyékben plusz 5, máshol nulla fok körül./mti/

- 47 -

19.10/um

1973

bb 68. jön a hó ?

1 hz/fk um la

1973. január 15.

a majdnem másfél hónapig közép-európa fölött uralkodó ködöt, vastag felhőtakarót okozó magasnyomású anticiklon és az elmúlt néhány napban beköszöntött kemény hideget, az előrejelzések szerint várhatóan már havat is hozó ciklonrendszer váltja fel az elkövetkező napokban. a nagy kiterjedésű ciklon első hullámai a jelentések szerint már elérték franciaország, a benelux-államok, az nszk és dánia vidékeit, nagy sebességgel haladnak kelet felé és várhatóan hétfőn éjszaka megérkeznek ausztriába, csehszlovákiába és az ndk-ba, tehát a kárpát-medence közvetlen szomszédságába is. az enyhe, nedves légtömegek hatására sokfelé megindult az esőzés és így remélhetjük, hogy a légtömegek a kárpát-medencében lévő hideg levegő hatására felfelé kényszerülve hirtelen lehűlnek, és megindulhat a sokak által már várva-várt havazás. mindenestre, ha lesz is hó, az enyhe légtömegek utánpótlása a jelek szerint olyan nagy, hogy hamar fagypont fölé emelkedhet majd a hőmérséklet hazánkban is, és a havazást esőzés váltja fel. csak akkor reménykedhetünk, hogy a hó megmarad, ha a ciklon középpontja, mely most irország északi vidékei fölött van, eléri a skandináv-félsziget térségét. ez esetben szabaddá válik az út a sarki eredetű hideg légtömegek előtt, melyek tartósíthatják a hótakarót. /mti/

bb 69. volt ujbpesti partizánok bajtársi találkozója

t vt/mm um la

1973. január 15.

az ujbpesti partizán-és ellenállási mozgalom egykori résztvevői jöttek össze hétfőn este bajtársi találkozóra a magyar partizán szövetség székházában. ott volt a találkozón somogyi imre, a iv. kerületi pártbizottság első titkára, mezősi jános, a kerület tanácselnöke, uszta gyula altábornagy, a partizán szövetség főtitkára is.

az összejövetel résztvevői andrásfi gyula, a szövetség országos bizottságának tagja, nyugalmazott nagykövet köszöntötte, majd az egybegyűltek kötetlen beszélgetés során elevenítették fel az ellenállási mozgalom eseményeit, azokhoz fűződő emlékeiket. /mti/

19.20/um

19.20

- 48 -

bb 70. hazaérkezett koppenhágából óvári miklós,

um la

1973. január 15.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának titkára, aki részt vett a dán kommunista párt xxiv. kongresszusán. a ferihegyi repülőtéren fogadására megjelent katona istván, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb osztályvezetője. /mti/

bb 71. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig:

um la

1973. január 15.

- 64. Liszt ferenc kamarazenekar
- 65. alba regia ünnepség csepelen
- 66. a szot elnökségének ülése
- 67. időjárásjelentés
- 68. jön a hó ?
- 69. partizán találkozó
- 70. hazaérkezett óvári miklós
- 71. hírjegyzék

--

- 49 -

- v é g e -

20.35/um

20.40